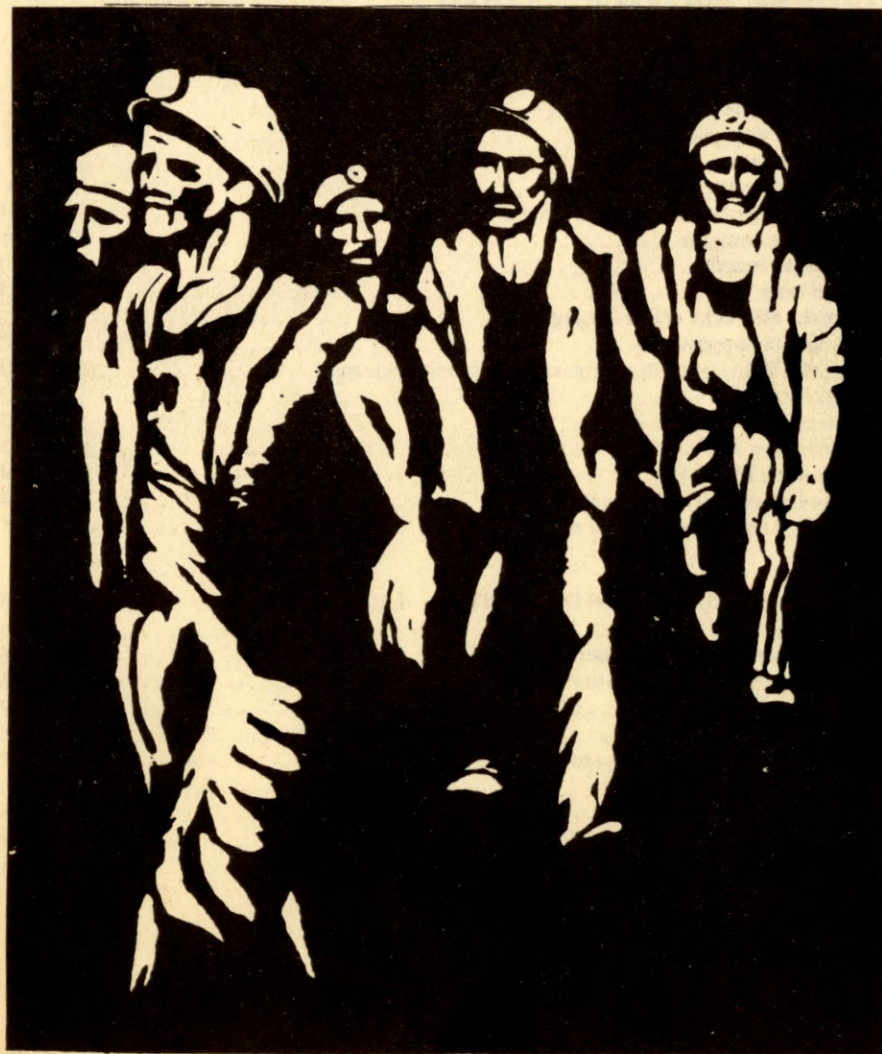
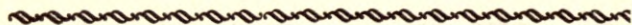

TJEN FOLKET

ARBEIDSNOTAT TIL
SOMMERLEIRDISKUSJONENE
1974 OM FAGLIG POLITIKK

INNHold

Arbeidsnotat om faglig politikk

1. INNLEDNING	s. 4
Fagbevegelsens nødvendighet	s. 4
2. DE TO LINJENE	s. 5
a. Et byråkratkapitalistisk toppskikt	s. 5
b. Mellomskiktet	s. 6
c. Klassekamplinja i LO	s. 7
3. KAMPEN MELLOM ARBEID OG KAPITAL – LANDSOMFATTENDE	s. 7
a. Sentrale lønnsoppgjør	s. 7
Hva er et lønnsoppgjør?	s. 7
Hva bestemmer avtalens utforming?	s. 8
Krav ved tariffoppgjør	s. 8
b. Oppgjørsformen	s. 9
Utforming av krav	s. 9
Samordnede oppgjør eller fellesoppgjør	s. 10
Forbundsvis oppgjør	s. 10
c. Avtaletidens lengde	s. 11
d. Indeksavtaler	s. 11
e. Om å vedta eller ikke vedta forslag	s. 12
f. Staten og lønnsoppgjør	s. 12
Fysisk vold: Politi og militærapparat mot arbeiderklassen	s. 12
Arbeidstvistloven	s. 12
Lønnsnemnd	s. 13
Pakkeløsninger	s. 13
g. Hovedavtalen LO/NAF	s. 14
h. Politiske framstøt fra Fagbevegelsen	s. 14
i. Forholdet til reaksjonære lover og avtaler	s. 15
4. KAMPEN MELLOM ARBEID OG KAPITAL – LOKALT	s. 15
a. Lokal kamp	s. 15
b. Styringsretten – kapitalens særfordel	s. 16
c. Lokale klassesamarbeidsorganer	s. 16
d. Kampen for dagskrava	s. 17
Lønna	s. 17
Finnes det rettferdige lønssystemer?	s. 17
Overtid	s. 18
Skiftarbeid	s. 18
Fjern alle unormale lønnsforskjeller	s. 18
Uinnskrenket vetorett til verneombud	s. 18

e. Oppbygging av fagbevegelsen lokalt	s. 19
Arbeidsstilen	s. 19
Valg av tillitsmenn	s. 19
f. Aksjoner	s. 19
Legal og illegal kamp	s. 19
Kampformer	s. 20
Aksjonsgrunnlaget	s. 20
Valg av aksjonskomite	s. 21
Komiteens oppbygging	s. 21
Solidaritet utenfra	s. 21
g. Den lokale kampens betydning og begrensing	s. 21
h. Studiearbeidet	s. 22
5. FAGBEVEGELSENS ORGANISERING	s. 22
a. Kamporganisasjon eller samarbeids- og service-organisasjon	s. 23
b. LOs og forbundenes organisering	s. 23
Avdelingene	s. 25
Samorganisasjonene	s. 26
c. Valgregler	s. 26
Kongressvalg	s. 27
Valg til forbundslandsmøte	s. 27
Valg til avdelingsstyre og klubbstyrer	s. 27
d. Fagbevegelsens tillitsmenn	s. 27
e. Forholdet til uorganiserte og forbund utenfor LO	s. 28
6. GJENREIS FAGBEVEGELSENS SOM KAMPORGANISASJON	s. 30
a. For en fri og uavhengig fagbevegelse	s. 30
b. LO og sosialismen	s. 31
c. Hvilken vei skal opposisjonen i LO gå?	s. 33

Dokumentet om sosialimperialismen ble dessverre ikke ferdig til fristen for dette nummeret. Det vil bli stensilert og utdelt på leirene.

1. INNLEDNING

På kort sikt – i kampen for sine daglige interesser – og på lang sikt – i kampen for den sosialistiske revolusjon – trenger arbeiderklassen det kommunistiske partiet. Et parti sammensatt av klassens mest framskredne elementer, en generalstab som er i stand til å lede klassen på alle nivåer og områder. Men like sikkert som at arbeiderklassen trenger sitt kommunistiske parti, like sikkert er det at arbeiderklassen trenger en breiest mulig masseorganisasjon, en organisasjon som omfatter alle arbeidere, uansett yrke, fag, partipolitisk tilknytning livssyn osv. Kort sagt: arbeiderklassen trenger fagorganisasjonen.

Helt siden den vitenskapelige sosialismen blei grunnlagt i forrige århundre av Marx og Engels, har kommunistene til alle tider og i alle land sett det som en av sine aller viktigste oppgaver å delta med all kraft i arbeidet i fagforeningene. Dagens Norge er intet unntak.

Vi vil derfor på denne måten klargjøre hvilken faglige linje vi står for, hvordan vi ønsker at norsk fagbevegelse skal virke i det norske monopolkapitalistiske samfunnet i midten av 70-åra. Når vi gir ut dette faglige manifestet presenterer vi ingen spesiell faglig AKP-politikk. Tvert imot vil vi presentere ei linje for fagbevegelsen som vi mener bør bli hele fagbevegelsens linje – uansett partipolitisk tilknytning, ideologi osv. Grunnlaget for å gi ut dette manifestet er altså at vi tror det er mulig å oppnå en *faglig enhet* uansett om mye ellers kan skille oss.

Dette manifestet må derfor ikke bare betraktes som et handlingsprogram for

AKPs medlemmer og sympatisører. Vi håper at det kan bli et diskusjonstilbud til alle progressive arbeidere, ja til alle fagorganiserte.

FAGBEVEGELSENS NØDVENDIGHET

Enkeltvis er en arbeider ingenting. En arbeider som står aleine er et håpløst offer for kapitalistklassens forgodtbefinnende. Han er forsvarsløs. Lønna kan vilkårlig fastsettes, han kan sparkes, trakaseres, kommanderes til overtid. Den enkelte arbeider i en uorganisert arbeiderklasse er mindre verdt enn en arbeidshest.

Da de første fagforeninger blei skapt i slutten av forrige århundre, betydde dette et stort framskritt for arbeiderklassen. Organisasjonstanken er like sann som den er enkel: aleine er vi ingenting – sammen er vi uovervinnelige. Arbeiderklassen har i denne tida fått erkjenne denne sannheten.

På tross av klasseforræderiske ledere, på tross av vakling og uklarhet om retningen framover, på tross av store svakheter og feil, er det ikke vanskelig å se den positive betydning som fagbevegelsen har spilt for den norske arbeiderklassen.

– Avtaler og lover er blitt presset igjennom. Tariffavtaler, arbeidervernloven, en rekke sosiale goder osv. har ikke kommet gratis, men som et resultat av den kampen som de fagorganiserte har ført.

– Fagforeningene har vært skoler i organisering. De har lært arbeiderklassen samhold og solidaritet, lært og skjelne mellom venn og fiende samt utvikla perspektiver på kampen mot borgerskapet som går ut over det kapitalistiske samfunnet – mot sosialismen.

2. DE TO LINJENE

Helt siden den først fagforening ble stiftet i 1872 har det alltid stått strid om strategien og taktikken i det faglige arbeidet. Denne striden har artet seg som en kamp mellom to linjer: En klasse-samarbeidslinje på den ene sida, og en klassekamplinje på den andre. Kampen mellom disse to linjene innad i Fagbevegelsen er en refleks av kampen mellom de to hovedklassene i det norske kapitalistiske samfunnet: Borgerskap og arbeiderklasse.

I det kapitalistiske samfunnet er arbeiderklassen utbyttet av kapitalistklassen. Arbeiderklassens lønn er bare en del av de verdier som klassen skaper gjennom sitt arbeid, resten – merverdien – tilegner kapitalisten seg. Arbeideren ønsker å få så mye som mulig av de verdier han skaper ved å minske kapitalistens merverdi. Og omvendt: Kapitalisten ønsker på sin side størst mulig merverdi gjennom lavest mulig lønninger og høyest mulig arbeidstempo.

Det er dette utbytterforholdet mellom arbeid og kapital som er årsaken til den klassekamp mellom borger og arbeider som vi er vitne til i vårt samfunn. Denne kampen er ikke bare en økonomisk kamp mellom klassene. Den er også en politisk kamp, en kamp som gjennomsyrrer alle sider ved samfunnslivet. Denne kampen har også stilt på dagsorden et nytt samfunnssystem – sosialismen – et samfunn der arbeiderklassen har det hele og fulle herredømme, et samfunn befridd for utbyttere.

Kampen mellom kapitalistklasse og arbeiderklasse er i sitt vesen (antagonistisk) uforsonlig. Det grunnleggende mot-

setningsforhold dem i mellom kan ikke løses før kapitalistklassen er likvidert som klasse og fratatt alle sine privilegier.

Borgerskapet er i besittelse av enorme pengesummer. De behersker viktige indoktrineringsmidler som presse, radio, TV og skoler. De har til sin disposisjon et mektig statsapparat med bl.a. domstoler hær og politi. På tusen forskjellige måter er borgerskapet i stand til å gjøre sin innflytelse gjeldende: ved propaganda, tvang, bestikkelser og løfter. Ingen som lever i det borgerlige samfunnet er uimottakelig for borgerlig innflytelse – heller ikke medlemmer og tillitsmenn i fagbevegelsen.

Akkurat som klassekamplinja er i samsvar med arbeiderklassens interesser, er classesamarbeidslinja i samsvar med kapitalistklassens interesser. Den kamp som alltid har pågått i fagbevegelsen mellom disse to linjene er derfor en del av hele den klassekamp som pågår overalt ellers i samfunnet mellom arbeid og kapital. Klassesamarbeiderne kjemper for borgerskapets interesser, klassekampens talsmenn for arbeiderklassens, uansett om deltakerne oppfatter det sånn eller ikke.

Noe »tredje standpunkt« mellom klassekamp og classesamarbeid eksisterer ikke. Når det allikevel kan se slik ut skyldes dette en rekke personers vakling mellom kamp- og samarbeidslinja.

Det står også i dag strid i norsk fagbevegelse. Og slik som før, er også denne striden en kamp mellom de to linjene.

**ET BYRÅKRATKAPITALISTISK
TOPPSKIKT**

Med LO-ledelsen mener vi ikke den formelle ledelsen, men LOs reelle ledelse: Sekretariatet, lederne av LOs kontorer, toppledelsen i LOs bedrifter (Landsbanken, Samvirke, Folke Ferie, Tiden, AOF osv.) Denne ledelsen utgjør et skikt av folk med helt andre klasseinteresser enn arbeiderklassen. Disse topplederne er nært knyttet til staten gjennom medlemskap i statlige råd, styrer og utvalg. De er representert i statsbedrifter som drives på nøyaktig samme kapitalistiske vis som andre bedrifter. De driver sjøl store bedrifter, (Landsbanken, Samvirke) som i sitt vesen er bedrifter på linje med vanlige kapitalistiske i samme bransje. LO-ledelsen utgjør således et spesielt byråkratkapitalistisk skikt i det norske samfunnet, og har i det alt vesentlige sammenfallende klasseinteresser med monopolkapitalen.

Utviklingen av dette byråkratkapitalistiske skiktet i, og i tilknytning til LOs toppledelse, har sin årsak i følgende tre faktorer:

- 1) Utviklinga av samarbeidsideologien som mentalt forberette store deler av den faglige kadren på at det var riktig og nødvendig å forlate kamplinja definitivt til fordel for samarbeidslinja, LO som »serviceorganisasjon» osv.
- 2) En kolossal opphopning av pengemidler. I stedet for utvikling av kampfond, tiltak for å styrke kampberedskapen osv., begynte disse midlene å bli investert etter rene forretningsmessige prinsipper. Og som en uungåelig følge: En utvikling av et skikt med folk som tenker, handler og lever på like linje med andre forretningsfolk.
- 3) DNA i regjeringsposisjon. En rekke råd, styrer, utvalg og komiteer i statsapparatet fikk representanter fra toppledelsen i LO. Og mandatet til disse styrer, råd osv. var at de skulle fungere på statens premisser – som hjelpeorganer for staten.

Siden LOs toppledelse utskiller seg som et eget byråkratkapitalistisk skikt, så blir arbeiderklassen og de fagorganisertes forhold til denne toppledelsen et prinsippsspørsmål, et spørsmål ikke bare av taktisk, men av strategisk betydning. Det betyr at alt framskritt, alle forbedringer for arbeiderklassen, uansett hvor små eller store de er, alltid skaller mot LO-ledelsen – i kamp med den. Og arbeiderklassen og de fagorganiserte vil i kampen for den sosialistiske revolusjonen møte LO-ledelsen som en strategisk fiende på linje med monopolkapitalen og staten. All hittidig erfaring viser også at dette stemmer: i kampen for høyere lønn, for bedre arbeidsforhold, i kampen mot skatteflåing og dyrtid, for lokal streikerett, i kampen mot imperialismen – enten det er mot NATO eller EEC – , konsekvent og over hele linja har arbeiderfolk i denne kampen møtt LO-ledelsen som sin fiende.

Alt snakk om at LO-ledelsen »tross alt er arbeiderrepresentanter» er derfor feilaktig og direkte skadelig. Ja, en slik oppfatning omsatt i praksis er sjøl et uttrykk for klassesamarbeid.

MELLOMSKIKTET

Innen LO er det etterhvert skapt et system av hundrevis av fastlønnede tillitsmenn og funksjonærer. Mange av disse gjør en bra jobb i medlemmenes interesser. Lønna deres varierer ikke vesentlig fra gjennomsnittet blant medlemmene og arbeidsdagen kan ofte langt overstige arbeidervernlovens bestemmelser. Mange slike folk er ofte blitt utsatt for bestikkelser fra Fagbevegelsens toppfolk i form av løfter om høyere og feitere stillinger viss de kom over på klassesamarbeidernes standpunkt.

Men det finnes også nok av dem som ikke har klart å stå imot presset. Det er ofte meget ubehagelig å stå i opposisjon

til både kapitalen og LO-ledelsen. Mange gir derfor etter, blir classesamarbeidere, får feite og godt betalte jobber. På mange nivåer innen LO har det utvikla seg en karrieristisk innstilling. Tillitsvern tas av personlige grunner. En slipper vekk fra slitsomt og dårlig betalt arbeid, en får prestisje og status, og sjanse for vidare avansering i hierarkiet – kanskje få en bra jobb i en av DNAs eller LOs mange bedrifter eller i stat eller kommune.

Sjøløst finnes det folk som blir classesamarbeidere vesentlig av overbevisning. Men det materielle grunnlaget for utviklinga av det classesamarbeidende skiktet er absolutt til stede i de forhold som er nevnt over. I det heletatt så likner dette mellomskiktet på småborgerskapet.

KLASSEKAMPLINJA I LO

Byråkratkapitalistene og classesamarbeiderne i LO har med alle midler forsøkt å knekke kamplinja. Hets, trusler, eksklusjoner, utrenskninger, propaganda, reaksjonære studieopplegg, løfter, be-

stikkelser har vært tatt i bruk. Men klassekamplinja har aldri latt seg knekke – og den lar seg heller ikke knekke. Uansett hva classesamarbeiderne finner på, få fører monopolkapitalens forskjellige framstøt til motreaksjoner – til kamp.

Blant vanlige medlemmer, blant tillitsmenn i klubber, foreninger og samorganisasjoner har linja med klassekamp vært levende. Og særlig de siste åra har flere og flere sluttet seg til. Klassekamplinja begynner igjen å bli en alvorlig kraft innen Fagbevegelsen. En kraft som på stadig flere og flere steder truer classesamarbeidernes hegemoni og til og med reduserer classesamarbeiderne til et mindretall.

Men heller ikke denne gruppa utgjør noen homogen enhet. Mange vakler mellom klassekamp og classesamarbeid. De har lojalitet i begge leirer både i arbeiderklassen og i borgerskapet. Særlig påtakelig har en del personers forhold til byråkratkapitalistene vært: Store ord om klassekamp, men i praksis classesamarbeid med byråkratkapitalistene. Denne opportunisten hos en del folk, er i dagens situasjon en alvorlig hindring for at klassekamplinja skal gå ytterligere fram.

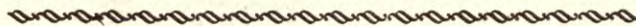
3. KAMPEN MELLOM ARBEID OG KAPITAL – LANDSOMFATTENDE

SENTRALE LØNNSOPPGJØR

De første landsomfattende bransjevisse overenskomster blei inngått i slutten av forrige århundre. Alle forbund har i dag slike overenskomster eller avtaler som regulerer lønns- og arbeidsforholda med en tilsvarende motpart innen arbeidsgiverforeninga.

Hva er et lønnsoppgjør?

Fra borgerlig hold; monopolkapitalen, den borgerlige og høyresosialdemokratiske pressa, fra staten og fra classesamarbeiderne innen LO, betraktes et lønnsoppgjør som noe en gjennomfører etter gitte og definerte retningslinjer. Det snakkes om hva som det er »realøkonomisk dekning for» osv. Lønnsoppgjøret blir ut fra en slik betraktning en sak for ekspertene, for sosialøkonomene i

Aukrust-utvalget, eksperter som så og si skal regne ut hva det er »riktig» at arbeiderklassen får ved et lønnsoppgjør.

Slikt prat er sjølsagt bare klassesamarbeids-demagogi og borgerlig metafysikk. For under kapitalismen eksisterer det ingen »rimelig», »rettferdige» eller »riktige» lønninger og arbeidsforhold. Er det »rimelig» osv. at kapitalisten tilegner seg merverdi? Sjølsagt ikke! I hvertfall sett fra arbeiderklassens standpunkt.

En lønnsavtale under kapitalismen, uansett hvor »god» den er, kan aldri bli rettferdig. En avtale mellom »partene» i arbeidslivet er ikke noe annet enn et kompromiss mellom klassekreftene, et kompromiss som bestemmer graden av utbytting og hvilke former den skal foregå under.

Hva bestemmer avtalens utforming?

Som alle kompromisser bestemmes også en tariffavtale av partenes styrke samt de forhold som avtalen blir til under, eller m.a.o.: arbeidernes styrke, kapitalistenes styrke og de økonomiske og samfunnsmessige forhold.

Styrke er et dialektisk forhold – en motsigelse. En sterk arbeiderklasse betyr en tilsvarende svak kapitalistklasse, og omvendt. De indre forholda i arbeiderklassen og kapitalistklassen, og dermed styrkeforholdet mellom dem, er viktigere enn de ytre forholda: den økonomiske og samfunnsmessige situasjon. Dette ser vi bl.a. gjennom det siste lønnsoppgjøret der den økonomiske situasjonen lå svært gunstig an når det gjalt å oppnå betydelige lønnsforbedringer, men der det pga. indre forhold i arbeiderklassen og LO, blei svært dårlige avtaler.

Vi vil peke på tre ting for vurderinga av arbeiderklassens styrke: organisering, ideologisk nivå, og lederskap. Disse tre faktorene er sjølsagt gjensidig avhengig av hverandre, og den ferdige tariffavtalen og

dermed de berørte arbeideres økonomiske situasjon, er fullstendig avhengig av disse tre faktorene.

Sjøl om de økonomiske og samfunnsmessige forhold er underordnet arbeiderklassens styrke når en skal gjøre en analyse av et lønnsoppgjør, så betyr det ikke at en kan neglisjere dem. Et lønnstillegg på f.eks. 10 %, vil under noen forhold være en seier, under andre forhold et nederlag.

Store eller små lagre,

Stor eller liten forventet profitt for kapitalistklassen

Høy eller lav arbeidsledighet.

Graden av produksjonsøkning eller produksjonsnedgang..

Graden av inflasjon eller deflasjon.

Ja, dette er blant de faktorer som bestemmer hva som er mulig og umulig. Spesielt viktige er de tre første faktorene fordi de er direkte bestemmende for hvor redde kapitalistene er for streik.

De samfunnsmessige (politiske) forhold har sjølsagt også betydning for utfallet av et tariffoppgjør. Mange vestlige land – ikke minst Norge har gitt staten utstrakte fullmakter til å gripe inn i oppgjøret. Lover, avtaler, direkte inngrep, »inntektsoppgjør» ala Skånlandutvalgets innstilling (eller fravær av alt dette) har sjølsagt stor betydning for det endelige utfallet.

Krav ved tariffoppgjør

Et tariffoppgjør er en maktkamp mellom arbeid og kapital. Alt snakk om »rimelige» og »riktige» lønnskrav er derfor bare borgerlig klassesamarbeidspropaganda – en propaganda hvis hensikt er å få arbeiderklassen til å tro at »hele samfunnet», dvs. arbeid og kapital, har felles interesser.

Allikevel kan vi snakke om fornuftige krav – fornuftige sett fra arbeiderklassens synsvinkel. Hva er så et slikt fornuftig krav? Dette kan sjølsagt variere fra

periode til periode, men bestandig må følgende prinsipp legges til grunn: Maksimum av hva som er mulig å oppnå.

Hva betyr så dette? Ser vi på verdien av den samlede produksjon som arbeiderklassen skaper så går bare en del til lønninger. Resten går til avskrivninger, til direkte utbytte til kapitalistene og til nyinvesteringer. (Verdien av de to siste postene har de siste åra vært det mangedobbelte av det lønnstillegget de fagorganiserte har oppnådd ved tariffavtaler.)

Spørsmålet blir: Hvor stor del av disse to postene er det mulig å tilkjempe til arbeiderklassen?

Ikke bare bedriftens økonomiske situasjon er viktig for utformingen av lønnskrav. Særlig de siste åra har arbeiderklassens egen økonomiske stilling vært framme i debatten. Et krav som mange har reist er at den realdisponible inntekten ikke skal gå tilbake (Disponibel realinntekt betyr *k j ø p e k r a f t*, eller m.a.o. lønningene justert etter forandringen i skatter, avgifter og forandring i prisene). Etter det som er sagt i det foregående er et slikt krav ikke »mer riktig» enn andre. Men det har den store fordel at arbeiderklassen har lett for å slutte opp om det. Og uten at arbeiderklassen slutter opp om tariffkrava — ja, da er det sjølsagt fåfengt å oppnå noe.

Det finnes mange classesamarbeidsideer som propaganderes ved lønnsoppgjør. En av de viktigste er tesen om at det ikke nytter å stille »høye krav» for da bare stiger prisene tilsvarende. Borgerskapet og classesamarbeiderne forsøker på denne måten å velte ansvaret for prisstigningen over på arbeiderklassen. Men gransker en utviklinga av priser og lønninger etter krigen, så vil en fort finne ut at det ikke eksisterer noen slik automatikk mellom priser og lønninger. Erfaringene fra de siste åra viser at når arbeiderklassens levestandard har gått tilbake — så har prisene steget som aldri før. Aukrustutvalget »regner med» at når lønningene

stiger — så stiger prisene med halvparten. Det er mulig at dette er riktig — men en forutsetning for et sånt regnestykke, er at renter, profitt, investeringer forblir (eller stiger!) på det nåværende nivå. Men i det hele tatt: Kapitalismen er et eldorado for kapitalistene — det er deres samfunns-system — ikke arbeiderklassens. Å gi arbeiderklassen skylda for dyrtida, er fullstendig å rette baker for smed.

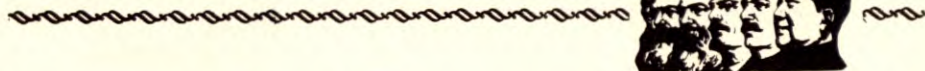
En annen ide av tilsvarende type er ideen om moderasjon av hensyn til »konkurranseevnen med utlandet», »høyere lønninger fører til at vi priser oss ut av markedet» og »arbeidsplassene kommer i fare» osv. Slik snakker borgerskapet og classesamarbeiderne i Norge — og slik snakker de i alle kapitalistiske land. På denne måten forsøker de å sette arbeidere i de forskjellige land opp mot hverandre for å presse lønnsnivået ned. Å bite på et slikt argument er å drive en rein imperialistisk politikk overfor utlandet — en arbeiderfiendtlig politikk nasjonalt og internasjonalt etter den gamle velkjente imperialistiske oppskriften: splitt og hersk!

OPPGJØRSFORMEN

Utforming av krav.

Stort sett er utforminga av kravene i hendene på den byråkratkapitalistiske LO-ledelsen og toppstillingsmennene på forbundsplan. Riktignok ber forbundsstyrene om forslag til krav i god tid før forhandlingene tar til, men forbundsstyret (og eventuelt den forhandlingsdelegasjonen som det oppnevner) står helt fritt i å vurdere hvilke krav som skal stilles og ikke stilles.

Vi har før pekt på hva som må være avgjørende når krav stilles. Men når vi vurderer oppgjørsfor men er det viktig å forstå at med den nåværende praksis har medlemmene ingen garanti for at deres

krav virkelig blir forbundets krav. Den eneste mulige måten for å få en slutt på dette er at etter at forbundsstyret har behandlet de innkomne krav fra avdelingene, så må forbundsstyret sende sine forslag til krav ut til debatt i foreningene. Det er bare på bakgrunn av en slik debatt at medlemmenes linje virkelig blir forbundets linje.

Forskjellige oppgjørsformer.

Byråkratkapitalistene, staten og monopolborgerskapet har i åra etter krigen hatt et tydelig strategisk siktepunkt i utviklinga av oppgjørsformen:

For det første: Mest mulig sentralisering av oppgjørene. Dvs. fellesoppgjør eller samordnede oppgjør direkte ledet av LO-ledelsen.

For det andre: Mest mulig statlig dirigering av oppgjørene, et slags forsøk på å innpasse oppgjørene i nasjonalbudsjettet.

For det tredje: Mest mulig samordning med andre arbeidergrupper utenfor LO, med jordbruks- og fiskerorganisasjonene (»Inntektsoppgjør«)

Skånlandutvalgets innstilling er helt i tråd med denne linja. Det nye er at dette systemet skal formaliseres i et nytt lovverk med nye statlige institusjoner som faktisk skal bestemme hvilke lønns- og arbeidsforhold som arbeiderklassen skal ha. LO-ledelsen hadde sine representanter i utvalget, og utvalgets innstilling var enstemmig.

Samordnede oppgjør eller fellesoppgjør.

Denne oppgjørsformen betyr:
at den byråkratkapitalistiske LO-ledelsen fullstendig har makta over gangen i oppjøret. Medlemmenes innflytelse er lik null.
at de enkelte forbunds og enkelte gruppers særegne krav aldri blir ivaretatt.
at mulighetene for statlig innblanding og

diktat økes ved at hundretusener risikerer å komme i streik samtidig.

Sin virkelige begrunnelse for samordnede oppgjør holder LO-ledelsen kjeft med. De ønsker å legge opp et oppgjør etter monopolenes, statens og sine egne interesser. Medlemmenes ønsker må derfor holdes effektivt nede ved en oppgjørsform som ikke betyr noe annet enn reint diktat.

Men for å holde medlemmenes motstand mot denne ordningen i sjakk begrunnes den med »hensynet til de lavtlønnede«. Og på sekretariats-sjargongen går denne oppgjørsformen under navnet »solidarisk lønnspolitikk«. LO-ledelsen vil ha folk til å tru at ved å gi de »høytlønnede« laxe tillegg så skal det være mulig å gi de lavtlønnede tilsvarende høyere tillegg. Hvis dette hadde vært riktig så måtte det bety at penger blei overført fra »høytlønnbedrifter« til lavtlønnsbedrifter. Men dette har aldri skjedd og kommer vel heller aldri til å skje. Hele den offisielle begrunnelsen for samordnede oppgjør hviler derfor på en løgn, en løgn som spres for å skjule LO-ledelsens virkelige hensikter.

LO-ledelsen oppnår ved samordnede oppgjør ikke bare å holde medlemmene nede, de oppnår også at den mest lukrative industrien — som nettopp er »høytlønn« — slipper å utbetale de lønninger de ellers måtte. For hele utgangspunktet for krava ved samordnet oppgjør blir sjølsagt den minst lønnsomme delen av industrien.

Forbundsvis oppgjør

Fra arbeiderklassens synsvinkel er forbundsvis oppgjør langt å foretrekke framfor fellesoppgjør og samordnede oppgjør. Dette betyr ikke at en ved forbundsvis oppgjør er sikret et tilfredsstillende resultat, men en slik oppgjørsform er en forutsetning for et slikt resultat. Argumentene mot samordnede oppgjør oven-

for, er samtidig argumenter for forbundsvisе oppgjør, og skal ikke gjetas her.

Når det gjelder behovet for solidaritet forbundene imellom, og særlig mellom sterke forbund («høytlønsforbund») og svake forbund så er det sjølsagt et problem – et problem som ikke bare avgrenser seg til forbundsvisе oppgjør. Men vi skal være klar over at et bra lønnstillegg for de «høytlønnede» i k k e bidrar til å holde de lavtlønnede nede. Tvert imot så vil bedringen av de best betalte arbeidernes lønninger bidra til å heve lønnsnivået i hele klassen. Dessuten må en virkelig solidarisk lønnspolitikk bety at de sterkeste forbundenes streikekasser stilles til disposisjon for de svakeste, at de sterkeste skriver ut ekstra-kontingent osv.

AVTALETIDENS LENGDE

Som ved utforming av andre krav, er spørsmålet om avtaletidas lengde et spørsmål som må sees i lys av den økonomiske situasjonen. Er det f.eks. sånn at en går inn i en høykonjunktur med lav arbeidsledighet, små lagre og store profittmuligheter for kapitalistklassen, da, lønner det seg for arbeiderklassen å ha kortest mulig avtaleperioder, for så ofte som mulig å tvinge fram nye lønnstillegg. Kapitalistene vil sjølsagt ha det stikk motsatte standpunkt (det samme gjelder den byråkratkapitalistiske LO-ledelsen) Og omvendt: I nedgangstider, men høy arbeidsledighet store lagre og små profitter for kapitalistene er det en fordel med lange avtaler. Korte avtaleperioder i slike perioder vil gi arbeidsgiverne en mulighet til å kunne slå ned lønningene ved utløpet av hver avtaleperiode. (Det er interessant å merke seg i den forbindelse at LO-ledelsen, da det så ut til å kunne bli permitteringer og produksjonsnedgang som en følge av den

arabiske oljeboikotten, krevde ett-årigе avtaler. Altså en rein arbeidsgiverlogikk.)

INDEKSAVTALER

De fleste avtaler etter krigen har inneholdt en indeksbestemmelse, dvs. at prisstigninga skal resultere i et eller flere lønnstillegg i avtaleperioden. Ingen av de indeksbestemmelsene som har inngått i noen avtaler etter krigen har gitt hundre prosent prisstigningskompensasjon. Og det er verdt å merke seg at ingen av de indeksbestemmelsene som har vært framme i debatten har kunnet gi arbeiderklassen full kompensasjon. Det som i debatten har gått under betegnelsen «hel-automatisk indeksregulering med full kompensasjon» er egentlig en misvisende betegnelse fordi den nettopp ikke gir full kompensasjon. Skulle det gis full kompensasjon så måtte avtalen gis tilbakevirkende karakter.

En del vaklende og opportunistiske tillitsmenn har ved lønnsoppgjør forsøkt å stille en «god» indeksavtale alternativt opp mot et skikkelig generelt tillegg. Ei slik linje er ytterst skadelig fordi det betyr å forære kapitalistene verdien av det generelle tillegget. Og dessuten: En indeksavtale kan bli manipulert med av staten, gjennom triksing med subsidier og ved direkte å holde indekstillegget tilbake.

En indeksbestemmelse – om enn aldri så god – har således sine klare begrensinger. Dette bør imidlertid ikke forhindre oss fra å kreve en skikkelig avtale på dette området. Og en slik bestemmelse bør være den som er nevnt over: full kompensasjon for prisstigning, gitt hel-automatisk og med lavest mulig svingetall (svingetall = det antall poeng som indeksen stiger med.)

Fordelene med en slik avtale framfor de som har vært inngått i overenskomstene til nå er at de gir mer penger, de vil virke

prisdempende ved at momopolene ikke bare får gleder ved å heve prisene.

En forbedring av de nåværende avtaler ville det også være hvis utregninga av indeksen gav et mer realistisk bilde av en gjennomsnittlig arbeiderfamilie. En del varers andel av en arbeiderfamilies forbruk er i dag vurdert alt for lavt – ikke minst boliger. Dette har som følge at den reelle prisstigninga er større enn den indeksen gir uttrykk for.

OM Å VEDTA ELLER IKKE VEDTA FORSLAG

Klassesamarbeiderne har til alle tider forsøkt å gjøre lønnsoppgjøret til en sak for «ekspertene», ved å frata medlemmene retten til ved uravstemning å vedta eller forkaste forslag til avtale. Således er det grunn til å merke seg at sekretariatet kan suspendere en uravstemning hvis ikke 2/3 av medlemmene har deltatt. Dessuten har sekretariatet – etter LOs vedtekter den samme rett som Riksmeglingsmannen til å kople forbund sammen.

En annen type forsøk på å frata medlemmene retten til å stemme over tarifforslag, er såkalte «kompetente forsamlinger», dvs. ei gruppe tillitsmenn som har oppgaven med å vedta eller forkaste et forslag på medlemmenes vegne. Det så kalte Avtaletinget i Jern & Metall har av framtreddende forbundstillitsmenn blitt foreslått en sånn funksjon. Dette har foreløpig strandet på medlemmenes motstand.

Klassekampen kraver medlemmenes uinnskrenkede rett til sjøl å bestemme om de skal godta en avtale eller ikke. Kampen mot alle innskrenkninger i denne retten blir en viktig oppgave framover – ikke minst hvis LO-ledelsen forsøker seg med Skånland-oppgjør.

STATEN OG LØNNSOPPGJØR

Staten er et redskap for monopolkapitalen. Det er derfor ikke til å unders over at staten opp gjennom historien har forsøkt å knekke arbeiderklassens kamppevne ved å legge alle mulige hindringer i veien for fagbevegelsens mulighet til å kjempe. Dette har staten forsøkt langs to linjer: Gjennom direkte tvang – lover, inngrep, politi og militære – og gjennom å innkorporere LOs toppledelse i statsapparatet. De direkte tvangsmidlene var mer iøyenfallende da LOs toppledelse stod (i hvert fall delvis) på ei klassekamp-linje. Høyresosialdemokratiets degenere-ring og fullstendige overgang til borger-skapets standpunkt gjorde slike midler mindre nødvendige. I stedet fikk topp-lederne plass i statsapparatet og virker der som statens agenter i fagbevegelsen.

Fysisk vold: Politi og militærapparat mot arbeiderklassen.

I alle kapitalistiske land – også i Norge – har politi og militærapparatet gjentatte ganger vært satt inn mot streikende arbeidere. Av grunner som er nevnt over, har ikke staten sett dette nødvendig ved sentrale lønnsoppgjør etter krigen (derimot ved lokale lønnsoppgjør slik som ved streiken ved Norgas) Etterhvert som klassekamp-linja vinner fram i de enkelte forbund, vil dette igjen bli en aktuell trusel, og det vil bli en presserende oppgave på sikt å kunne møte slike voldelige framstøt fra statens side.

Arbeidstvistloven.

Staten har på forskjellig vis alltid forsøkt å blande seg inn i tariffoppgjør. Denne innblandinga har staten formalisert gjennom bl.a. Arbeidstvistloven som blei vedtatt allerede i 1915, men som har fått en rekke tillegg etterhvert – det ene mer reaksjonært enn det andre. Og Arbeids-tvistloven i sin nåværende utforming er

først og fremst Regjeringa Gerhardsens og den daværende LO-ledelsens verk.

Fredspakt i avtaleperioden.

Når avtale er inngått mellom »partene» setter Arbeidstvistloven forbud mot arbeidskamp. Det er m.a.o. ulovelig å streike før avtaleperioden er slutt. Tolkninger av avtalens bestemmelser og andre uoverensstemmelser kan, hvis ikke »partene» blir enige bare løses gjennom dom i Arbeidsretten, en spesiell domstol for å ta seg av »rettstvister» i arbeidslivet. Arbeidsretten oppnevnes av staten, samt at LO og NAF har en representant hver.

I praksis er altså arbeiderklassen fratatt streikeretten: Denne loven innebærer et klart brudd på elementære borgerlig demokratiske rettigheter og er en tvangslov mot arbeiderklassen med klare fascistiske trekk.

Riksmeglingsmannen. Staten nøyer seg ikke med å suspendere streikeretten i avtaleperioden. Arbeidstvistloven tvinger på fagbevegelsen spesielle framgangsmåter ved selve lønnsoppgjørene, ved å gi en statlig oppnevnt instans – Riksmeglingsmannen – rett til å utsette streiker. Men dette er ikke det viktigste. Riksmeglingsmannen har også rett til å kople forskjellige forbund sammen, dvs. kople avstemmingen over et tarifforslag fra forskjellige forbund slik at ett eller flere forbund hindres å gå ut i streik fordi de er nedstemt av andre forbund. Riksmeglingsmannen har også rett til å sende sine egne forslag til avstemming, og på den måten sette demokratisk valgte tillitsmenn i forbundene ut av funksjon.

Disse bestemmelsene har som formål å gjøre forbundene til statsinstitusjoner slik forholdene var i Hitlers Tyskland og Mussolinis Italia – eller slik som forholdene er i dagens Spania og slik som forholdene var (før kuppet) i Portugal.

Lønnsnemnd.

Tidligere i norsk historie, bl.a. fra -45 – -53 har en hatt en permanent

lønnsnemndordning. Dvs. at en spesiell lov har gitt staten stående fullmakt til uten videre å blande seg inn i oppgjøret og ved lov og dom (av ei nemd) bestemme arbeidernes lønns- og arbeidsforhold.

I dag må staten, hvis den ønsker å la ei nemd avgjøre hva arbeiderne skal få, vedta en spesiell, midlertidig lov. I praksis er det ikke stor forskjell på de to ordningene. Ca. 50 ganger etter at loven om permanent voldgift blei opphevet i 1953, har staten grepet inn i oppgjør med tvungen lønnsnemnd.

I praksis eksisterer det derfor ikke noen streikerett i Norge. Det er opp til staten suverent å tillate eller ikke tillate en streik. Det er grunn til å merke seg at da den konservative Heath-regjeringa i England forsøkte å innføre lover i arbeidslivet som var langt mindre vidtgående enn de eksisterende norske, så rykket en samlet britisk fagbevegelse ut mot forslaget, et forslag som flere av de høyresosialdemokratiske tillitsmennene karakteriserte som fascistisk. En slik karakteristikk er enda mer korrekt for norske forhold.

Pakkeløsninger

Ved flere tariffoppgjør de siste åra har staten blanda seg inn i oppgjøret på følgende måte. Den har tilbudt de fagorganiserte visse fordeler (ofte av tvilsom karakter) over statsbudsjettet i form av garanti om nye subsidier, skattelettelser eller lignende, hvis de fagorganiserte godtok en svak overenskomst. På denne måten har altså staten direkte intervenert i lønnsoppgjøret til kapitalens fordel. Kapitalen skal slippe med små utlegg og i stedet skal staten betale gjennom skattepengene. Nå pleier det alltid være noe muffens med slike »pakker». Det staten gir ut den ene handa, tar den igjen med den andre ofte i form av renteforhøyelser, nedskjæring på viktige sosiale poster e.l.

Men selve prinsippet om at skattebetaerne på denne måten skal finansiere sine egne lønnstillegg er sjølsagt helt uakseptabelt for arbeiderklassen.

HOVEDAVTALEN LO/NAF

Staten, monopolkapitalen og LO-ledelsen forsøker på mange vis å diktere og binde fagbevegelsens medlemmer mest mulig – hindre dem i å aksjonere for sine interesser og hindre dem i å ordne sine saker slik de ser det best.

Et viktig våpen til å svinebinde de fagorganiserte finnes i Hovedavtalen. Den blei for første gang inngått i 1935, og er seinere utvidet flere ganger. Hovedavtalen er ment å regulere mange forhold. Blant de viktigste er:

Regler for hvem som kan bli tillitsmenn og hvor mange som kan velges.

Regler som forbyr valg av aksjonsutvalg, streikekomiteer osv.

Regler for hva tillitsmannen skal gjøre og ikke gjøre.

Regler om at Arbeidsretten kan fradømme en tillitsmann tillitsvervet

Regler som forbyr bruk av aksjoner slik som i Arbeidstvistloven.

Regler som innskrenker effektiviteten av sympatistreik.

Regler som bestemmer avstemming over tarifforslag.

Regler som forbyr aksjoner mot uorganiserte.

Regler for opprettelse av classesamarbeidsinstitusjoner som bedriftsutvalg, avdelingsutvalg, samarbeidsutvalg, konsernutvalg der rasjonaliserings tiltak og »fortrolige» opplysninger skal drøftes.

I tillegg inneholder Hovedavtalen en masse programatisk classesamarbeidssvada som: »for det enkelte menneske er det av den største betydning at samfølelsen mellom ham og bedriften er sterk og levende» osv. osv. Sjøl om Hovedavtalen inneholder noen få punkter som verner om noen av arbeidernes, klubben/foreningens og tillitsmennenes rettigheter, så er Hovedavtalen et classesamarbeidsdokument av verste klasse.

POLITISKE FRAMSTØT FRA FAGBEVEGELSEN

Arbeiderklassens velferd, dens livssituasjon og dens interesser på lang sikt får også betydning for andre områder enn lønns- og arbeidsforholda. Skatter, boliger, renter, utdanning osv. har stor betydning, og betyr at også fagbevegelsen ser disse områdene som sine områder. Om nødvendigheten av et slikt engasjement hersker det ingen meningsforskjell mellom klassekampens og classesamarbeidets talsmenn. Men om innholdet, her er forskjellen som mellom natt og dag, som mellom monopolborgerskap og arbeiderklasse.

Kampen for de demokratiske rettighetene. Som vi har sett i avsnittet om lønnsoppgjør er det en sak av førsterangsbetydning å slå tilbake de reaksjonære og arbeiderfiendtlige framstøta som staten, monopolborgerskapet og LO-ledelsen har kommet med. Arbeidstvistlov, Arbeidsretten, Riksmeglingsmann, kopplingsbestemmelsen, Hovedavtalen, Lønnsnemndordninga og framtidige trusler om »inntektsoppgjør» alla Skånland, alle lover, regler og institusjoner som hindrer arbeiderklassen i å kjempe og som hindrer dem i å være herre i eget hus, må bekjempes og saboteres med alle midler. Det hersker i norsk arbeidsliv i dag en slags permanent unntakstillstand. Det er en viktig oppgave å bekjempe dette, ikke bare for alle ærlige arbeidere, men for alle demokratisk innstilte mennesker.

Mot skatteflåing og dyrtid. De seinere åra har det stadig økende skatte-trykket, ikke minst som en følge av innføringa av momsen, og en stadig tiltakende dyrtid ført til omfattende streiker og demonstrasjoner. På tvers av forbundsgrenser og mot LO-ledelsens forbitrede motstand har det vokst fram en enhetsfront som særlig har reist kravet: Vekk med moms på matvarer! Men en slik brei bevegelse har

også videre perspektiver. Den gjør arbeiderklassen fortrolig med den politiske streiken som virkemiddel. Et kampmiddel som er brukt med hell før, og vil bli brukt igjen.

Mot imperialismen. Erfaringene fra kampen mot EEC lærte oss også fagbevegelsens store rolle på dette kampavsnittet.

FORHOLDET TIL REAKSJONÆRE LOVER OG AVTALER

All erfaring, både nasjonalt og internasjonalt, viser at det reaksjonære lov og avtaleverket kan settes ut av funksjon av

kampen sjøl. Den største faren ved de reaksjonære lover og avtaler ligger ikke i statens maktmidler – Arbeidsrett, bøter, arrestasjoner, men at arbeiderklassen bøyer nakken under dem. Denne legalismen hindrer i dag utviklinga av klassekampen.

Det er ingen grunn til å undersøke at brudd på slike regler og lover kan føre til trakasering av enkelte arbeiderledere. Men stort sett er truslene sjelden mer enn tomt prat. Står f.eks. streikende arbeidere sammen som en mann, er det gang på gang påvist at Arbeidsretten representerer en temmelig ufarlig trusel. Og slik er det overalt, reises først den illegale kampen så blir de reaksjonære institusjonene feid til side.

4. KAMPEN MELLOM ARBEID OG KAPITAL – LOKALT

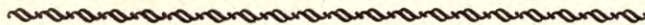
LOKAL KAMP

I den lokale kampen mellom arbeid og kapital ligger grunnlaget for all faglig politikk – og forandringer i den. Her oppstår situasjoner daglig som må løses øyeblikkelig gjennom forhandlinger eller ved bruk av sterke midler. Oppstår det tvister om lønns- og arbeidsforhold, eller andre spørsmål, må de ofte løses umiddelbart og på en direkte konkret måte. Å hale ut avgjørelser eller lure seg unna forpliktelser vil for kapitalen alltid være vanskeligere her enn når avgjørelsen i et spørsmål er tatt i sentrale forhandlinger eller slått fast i lov- eller avtaleverket.

I den lokale kampen ligger også grunnlaget for å stille nye krav og endringer i de sentrale lov og avtaleverk. Den daglige kampen er en nyttig og viktig skole i

kapitalismens system, med styringsrett, utbytting, undertrykking, og en skole i nødvendigheten av å stå sammen med arbeidskameratene organisert og enhetlig, og lære å forstå hvem som er venn og hvem som er fiende i kampen.

På arbeidsplassen vil det i den daglige kampen alltid stå fram to veier å gå for å bedre arbeidernes vilkår. Den ene er classesamarbeidets vei, der lokale høyresosialdemokrater som regel står i spissen, – der de i tale og handling hevder betydningen av å arbeide sammen med kapitalen om å løse oppgavene og de problemene som oppstår. De vil konsekvent motarbeide arbeidernes rett til å sette makt bak sine krav. Bare under press kan de følge med i en streik, men de vil alltid forsøke å ødelegge en streik enten ved å kjøre den i grøfta, søke å så splid i

arbeidernes egne rekker eller finne andre metoder for å stanse en streikekamp.

Opp mot denne linja står den uforsonlige kampen og enhetlige opptreden mot kapitalen, for bedre arbeidsforhold, bedre miljøvern osv. Ingen nekter forhandlinger med bedriftsledelsen, deltakelse i samarbeidsutvalg, produksjonsutvalg, bedriftsforsamlinger og andre samarbeidsutvalg lov- eller avtaleverket i dag pålegger de fagorganiserte. Kampen for de daglige saker som arbeiderne på en bedrift støter på må alltid søkes løst til arbeidernes beste, og sterke midler må tas i bruk når dette trengs.

STYRINGSRETTE— KAPITALENS SÆRFORDEL

Styringsretten sikrer kapitalens herredømme på bedriften. Foruten å ansette og si opp arbeidere omfatter den også retten til å lede, organisere og fordele arbeidet. Arbeidsordning og produksjon legges opp etter ledelsens eget hode.

I kampen mellom arbeid og kapital lokalt står styringsretten der som kapitalens særrett. Kapitalisten har også den fulle oversikten over økonomisk status og kan ut fra denne viten bestemme endringer i produksjonen, innkjøp av nytt materiell, utvidelser og innskrenkninger i produksjonen.

I kampen for bedre lønns- og arbeidsforhold vil arbeiderne, sjøl om de står organisert, møte en motpart som i kraft av styringsretten, også gjennom lov- og avtaleverket og dermed statsapparatet, stiller med vektige fordeler i ryggen. Mot denne muren av beskyttelse har arbeiderne det å stå organisert, enhetlig og samlet og i kraft av sitt flertall. Arbeiderne har også makt til å bremse eller helt stanse produksjonen og dermed presse kapitalisten til innrømmelser.

LOKALE KLASSESAMARBEIDSORGANER

Det er gjennom samarbeidsutvalgene i bedriftene at klassesamarbeiderne viser sitt sanne ansikt som arbeidsgiverens beste venner. De forskjellige samarbeidsprosjektene som ble gjennomført i 60-åra i «sjølstyrte grupper» er noe av det farligste og verste arbeidsfolk i industrien er påført. Her skulle arbeiderne sammen med bedriften legge fram planer og ideer for å øke produksjonen. Dette skjedde i klassesamarbeidets ånd, der det aldri var snakk om to forskjellige interesser — arbeid og kapital — som stod mot hverandre. Bak denne tanken lå tvert imot det rene kapitalistiske konkurransemotivet der arbeiderne skulle tenke i baner: Det som lønner seg for bedriften — lønner seg for meg også.

Dette er ei dødslinje når en veit at arbeidsgiverne aldri gir fra seg noe av profitten uten at de er nødt til det. Men ved hjelp av lokale klassesamarbeidere har samarbeidet i produksjonsplanlegging blitt en svært viktig sak for arbeidsgiverne til å trekke til seg de »beste» av samarbeiderne, til å øke produksjonen og dermed svært ofte med økt arbeidspress til følge. Og i tillegg unngår arbeidsgiveren å måtte ta kritikken og motstanden de nye produksjonsplanene skaper i arbeidsstokken fordi arbeiderne sjøl- dvs. klassesamarbeiderne - jo har vært med på utformingen av prosjektet.

Arbeid i den slags prosjekt- og planleggingsgrupper vil nesten uten unntak skape splid i arbeidsstokken når planene skal settes ut i livet. Her vil alltid arbeidsgiverne søke å lure inn rasjonaliseringsplaner, innskrenkninger av mannskap osv. Det gjelder derfor å være på vakt mot disse gruppens virksomhet, og alle avgjørelser som tas der kan aldri være bindende for arbeiderne før det er skik-

kelig diskutert på medlemsmøte blant dem som blir berørt. Til sjuende og sist må det være klubbstyret og det vanlige forhandlingsutvalget som har det avgjørende ordet, og da med klubbstyret i lojal forståelse med de berørte medlemmene.

Arbeid i slike sjølstyrte grupper kan nok gi arbeiderne som deltar der en følelse av å bestemme og delta i planleggingen av innkjøp, produksjon osv. Men denne samarbeidsveien for »medinnflytelse», og dermed »styring» av produksjonen og sin egen arbeidsplass, kan aldri bli veien å gå for arbeiderklassen. I verste fall betyr slike grupper at arbeidsgiveren skaffer seg et alibi for nye reaksjonære framstøt med økt arbeidspress og mer utbytting av arbeiderne ved å ha med representanter for arbeiderne i slike grupper. På den andre sida kan klassebevisste arbeidere som ser gjennom de fine formuleringene og de vakre framtidsvyene tilegne seg og arbeidskollegene en del nyttig informasjon om bedriftens tilstand. Sosialdemokratene ynder å hevde at samarbeid i produksjonsutvalg og sjølstyrte grupper osv. på bedriftsplan betyr medinnflytelse og reell makt til arbeiderne. De hevder dette er veien å gå for arbeiderklassen for å ta over styringen av bedriften.

Dette er å kaste blå i øynene på arbeiderne. Kapitalistklassen er ikke så blåøyde at de går med på slike tiltak hvis de skjønner at deres styringsrett kan rokkes ved. Det blir sjølsagt aldri noen sosialisme ved samarbeid med kapitalen.

KAMPEN FOR DAGSKRAVA

Lønna.

Kampen for ei skikkelig lønn vil alltid vedvare under kapitalismen. Lønnssreguleringer skjer i dag ved sentrale lønnsoppgjør og gjennom lokal lønnsglidning. Sosialdemokratene har gjennom sitt sam-

arbeid med kapitalen sørget for at de sentrale oppgjøra gir minimalt igjen i lønningsposene. Det er gjennom den lokale kampen de største uttellingene skjer. Det vil derfor alltid være riktig å stille krav om lønnsregulering i den enkelte bedrift eller bransje ut fra generell produksjonsøkning, men også når priser og skatter legges på. Den eneste måten arbeiderne kan sikres bedring i reallønna er ved å stille krav overfor kapitalen enten lokalt eller sentralt.

Bedring av arbeidsforholdene vil også alltid være en kamp om profitten. Om bedriften viser seg aldri så forståelsesfull og velvillig vil det alltid være et spørsmål om kamp og press for å få gjennomført bedre arbeidsforhold.

Sosialdemokratene kjører i dag på ei linje som hevder at »det en ikke oppnår i sentrale tariffoppgjør, kan tas igjen ved lønnsglidning». Dette er egentlig ei dødslinje som undergraver hele fagbevegelsen. Skulle en følge denne linja betyr det at en helt kan avskaffe de sentrale tariffforhandlingene, fordi alt kan overlates til de lokale klubbene og fagforeningene.

Lokale krav, lokal lønnsglidning må alltid være et grunnlag, en begynnelse for at de sentrale delene av fagforbundene og til slutt LO sentralt skal bruke slike lokale gjennombrudd som press på arbeidsgiverne til å gjennomføre liknende saker på andre arbeidsplasser og i andre bransjer. Ei klassekamplinje vil alltid hevde at lokale forhandlinger og heving av lønna aldri kan erstatte eller unnskyldelendige sentrale oppgjør. Bare arbeidsgiverne tjener på ei slik degradering av en enhetlig fagbevegelse.

Finnes det rettferdige lønssystemer?

Sosialdemokratene hevder at det ene lønssystemet er bedre enn det andre. Tidligere var akkord-lønn det beste, mente de, nå har såpass mange arbeidere forlenget funnet ut det motsatte. Klasse-

samarbeiderne er blitt tvunget til å gå inn for at fastlønn, – helst månedslønn, gir de høyeste uttellingene. Ei klassekamp-linje vil hevde at det aldri vil finnes rettferdige lønssystemer under kapitalismen. Lønssystemene kan være gode eller dårlige, alt ut fra hva som blir igjen i lønningsposen – men aldri rettferdige. Endring av lønssystemer vil aldri rokke ved det grunnleggende at arbeiderne må slåss for å få sin rettmessige del av profitten som kapitalisten ellers stikker i sin egen lomme.

En del lønssystemer er likevel verre enn de fleste. Av disse er de tidsstuderte akkordlønninger hvor akkorden settes på grunnlag av stoppeklokker og tidsstudie-folks rapporter om arbeidstempo. Slik prestisje-lønning øker sikkert produksjonen for kapitalisten, og sosialdemokratene var dem som med glede presset dette arbeiderfiendtlige lønssystemet på norske arbeidere. Men dette systemet vil bare øke arbeidernes arbeidstempo og den enkelte arbeider vil ikke klare å holde ut i særlig lang tid, og heller ikke oppnå særlig lønnsbedring hvis han ikke jobber seg ihjel.

Alle slags trynetillegg («personvurdering») til gode classesamarbeidere eller fordi bedriftsledelsen ønsker å gi enkelte en påskjønnning må forbys. Alt likeverdig arbeid må betales likt i en bedrift.

Overtid.

Fagbevegelsens seierrike kamp for 8-timers arbeidsdag ved århundreskiftet må ikke uthules ved at overtid pålegges av bedriften langt ut over arbeidervernlovens bestemmelser. Dyrtida den enkelte arbeider opplever i dag legger press på å ta merarbeid utover lovens bestemmelse. I en rekke bedrifter ser ledelsen gjennom fingerne med overtredelsene. Den voldsomme økningen i overtidarbeid ødelegger på lang sikt arbeidsfolks helse. Familieproblemer oppstår og den enkelte arbeiders arbeidsforhet brytes ned. Overtid må derfor ikke overstige 25 timer i

måneden. Fagforeningen må kontrollere at denne grensen overholdes. Bedrifter som overskrider dette må botlegges strengt. Fagbevegelsen må forby all tvungen overtid.

Skiftarbeid

Alt skiftarbeid – særlig på natta – må stanses unntatt der strengt produksjonstekniske eller livsviktige samfunnsmessige behov krever det. Arbeidsuka må være maksimum 36 timer for skiftarbeidere. Skifttilleggene må heves kraftig p.g.a. den ubekvemme arbeidstida som setter skiftarbeideren i en håpløs sosial stilling.

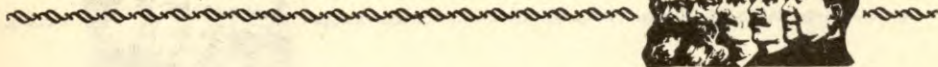
Fjern alle unormale lønnsforskjeller!

Alle arbeidere i likeverdig produksjon må lønnes likt. Alle lønsmessige forskjeller for å skille ut særgrupper må motarbeides. Skillet arbeider/funksjonær må fjernes lønns- og arbeidsmessig.

Uinnskrenket vetorett for verneombud.

Det miljøvernarbeidet som drives på arbeidsplassene i dag er ofte elendig. Kampen mot helse- og livsfarlige arbeidsplasser er begynt, men er i sin spede begynnelse.

De vernetiltak som stort sett foretas er å henge på den enkelte arbeider diverse beskyttelses utstyr, hjelm, maske, øreklokker osv. Lokale samarbeidsfolk kjefter og smeller mot kolleger som tar av seg disse tvangstrøyene når hardt arbeid f.eks. gjør det fryktelig ubehagelig å ha på seg disse sakene. For kapitalistene er sjølsagt den billigste måten å drive miljøvern å henge på arbeiderne alt mulig beskyttelsesutstyr. Ei riktig linje for alt vernearbeid må være at først og fremst skal maskinene og omgivelsene bygges slik at de er til minst mulig skade for arbeidernes liv og helse. Dette vil bety større uttelling for kapitalen, men det er den eneste akseptable veien å gå for et skikkelig miljøvern på arbeidsplassene. Kapitalen vil stritte imot slike tiltak fordi det vil skjære ned fortjenesten. Og klasse-

samarbeiderne vil hyle med i samme kor – at vernearbeid er en personlig sak hvor den enkelte må ta vare på seg sjøl.

Med det store antallet arbeidsulykker og påvisningen av stadig flere kroniske sykdommer i store deler av industrien, er dette sjølsagt ei feilaktig og uakseptabel linje for arbeiderbevegelsen.

Skikkelige og trygge arbeidsforhold må være et sjølsagt krav som ingen klasse-samarbeider skal villede for å skåne bedreftledelsens profitt. Her, som i de andre interessesakene må det ei konsekvent kamplinj til. Produksjonen på farlige maskiner må stanses øyeblikkelig når faregrensene overskrides. Verneombudene må ha vetorett i slike saker. Alle forsøk på å gjøre verneombudet ansvarlig for stans i produksjonen må bestemt avvises. Arbeidsfolks liv og helse må telle som suveren grunn til å stanse produksjonen – ikke bedriftens profitt. Verneombudet må beskyttes av den lokale fagforeningen eller klubben mot trakassering og forsøk fra bedriften på å gjøre ombudet »ansvarlig» for stans i produksjonen. Vernetiltak må uten unødvendig uthaling ordnes når dette er påpekt av ombudet.

OPPBYGGING AV FAGBEVEGELSEN LOKALT

Arbeidsstilen.

Bryt sosialdemokratenes monopol på tillitsverv. Sosialdemokratiets klamme hånd på den faglige kampen er den største hindringen for arbeidernes mulighet til å nå fram til bedre lønns- og arbeidsforhold. De lokale samarbeidsfolkene tar ivrig på seg tillitsverv ut fra egen privat interesse eller av partisjåvinistiske grunner, og ikke for å tjene klassen. Noen håper å oppnå personlige fordeler i bedriften (gjelder særlig i statsbedrifter), eller de ser et tillitsverv lokalt som det

første steget til å nå høyere opp på rangstigen i sentrale tillitsverv i fagbevegelsen. Dette er hovedmotivet som driver de fleste av dem.

Opp mot disse må alle kampvillige arbeidere stille tillitsmenn som står konsekvent på ei kamplinj mot bedriften. De må i alle saker tenke på flertallets interesser. De må føre en åpen demokratisk holdning overfor dem de er valgt av og avslå og avsløre forsøk på bestikkelser. De må aldri innta opportunistiske og partisjåvinistiske holdninger som strir mot arbeidernes interesser. De bør sjelden sitte som evighetstillitsmenn. I de tilfellene vervet er lønnet av bedriften eller av avdelingen, må ikke lønna deres overstige topplønna i deres egen faggruppe. Lønna tillitsmenn bør dessuten være minst 3 måneder i året ute i produksjon.

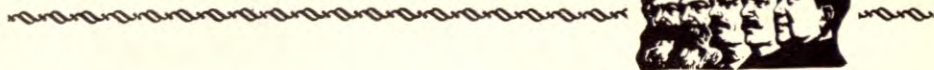
Valg av tillitsmenn.

Valg til tillitsverv bør skje etter innstilling fra avdelingen eller gruppa vedkommende arbeider og er kjent i. Kandidatene bør velges på klare, konkrete programmer som viser hvilke saker de vil arbeide for i tillitsvervet. Kandidater må aldri stille på valg på partipolitisk program. Et tillitsmannsvalg i fagbevegelsen må ikke bli et spørsmål om arbeidskameratene skal stemme for eller mot et partipolitisk program. Valg av tillitsmenn på konkrete programsaker vil også lette arbeidskameratenes kontroll med at vedkommende virkelig gjennomfører det han er valgt på. Ved klare misligheter må arbeiderne ha full rett til å tilbakekalle tillitsmannen uansett hvilket verv denne er valgt inn i.

AKSJONER

Legal og illegal kamp.

Når åpen konflikt i en sak synes uunngåelig og alle legale veier er prøvd for å finne en for arbeiderne tilfredsstillende

løsning, er ofte åpen konflikt nødvendig for å presse arbeidsgiverne til å godta krava. Hele lov- og avtaleverket er bygd opp omkring grunntanken at åpen konflikt aldri må finne sted i tariffperioden. Arbeidslivets tvangslover mot den norske arbeiderklassen er av de sterkeste i vest-europa, og har tatt fra arbeiderne streikeretten.

Strategisk kan arbeiderne aldri ta tvangslovene alvorlig. Taktisk, derimot – fordi lovbrudd er en sak mange tar alvorlig og helst ikke begår – må en se alvorlig på spørsmålet om «ulovlig» aksjon. De mange såkalte ulovlige streikene de siste åra har likevel i stadig større deler av arbeiderklassen satt spørsmålsteget ved selve arbeidstvistlovens berettigelse. Når det virkelig røyner på for arbeidsfolk står fredsplikten i lov- og avtaleverket i veien for gjennomføring av rettferdige krav.

Kampformer

Hvilken kampform som skal velges for mest effektivt å tvinge bedriftsledelsen til å bøye seg for arbeidernes krav, er helt avhengig av en rekke lokale faktorer når det gjelder produksjonen, sterke og svake avdelinger og grupper, tidspunkt m.m. Kjente kampformer er: Gå sakte, arbeide etter reglene, overtidsnektelse, sit down, trusel om streik, «timestreik», punktstreik, full streik, okkupasjon av bedriften, Work-in på okkupert bedrift. Alt etter krava arbeiderne stiller, de lokale produksjonsforhold osv. er det disse kampene arbeiderne i kamp tar i bruk. En arbeidskamp begynner ofte med en svake bremsing i produksjonen, men kan øke i styrke.

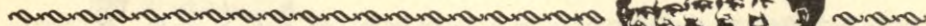
Kampformene kan stort sett deles i tre deler: Bremsing av produksjonen (overtidsnekt, sit down, punktstreik), full stans i produksjonen (full streik), og okkupasjon av bedriften som har fått svært stor aktualitet med nedlegging av bedrifter de siste åra. En bedriftsokkupasjon vil som regel ha to siktemål. Arbeiderne sikrer seg

produksjonsutstyret for at dette ikke skal føres ut av bedriften og at annen virksomhet ikke blir satt i gang f.eks. ved at eierne selger til annen eier. For det andre vil en okkupasjon være et politisk pressmiddel overfor myndighetene om å gripe inn og konfiskerer eller ekspropriere vedkommende bedrift. På denne måten kan en primær grunn til arbeidernes okkupasjon, det å beholde sin arbeidsplass på stedet, oppnås ved at staten enten overtar driften av vedkommende bedrift, eller gir garanti for fortsatt drift og sikrer arbeiderne mot oppsigelser. Ved okkupasjon har arbeiderne også mulighet til å true eierne og myndighetene med å ødelegge produksjonsutstyret slik at ny drift ikke kan utføres med produksjonsutstyret. Dette vil i mange tilfeller ha betydning hvis produksjonsutstyret er nytt og dyrt.

Hvis arbeiderne produserer for lager, kan de ved okkupasjon fortsette driften etter en okkupasjon. For Lip-arbeiderne i Frankrike var det riktig linje å fortsette produksjonen, men det spesielle her var at arbeiderne hadde en lett vare å omsette, klokke, og produksjon (work-in) etter en bedriftsokkupasjon er svært betinget av denne muligheten om arbeiderne ønsker å oppnå resultater ved denne aksjonsformen.

Aksjonsgrunnlaget.

De krava eller det kravet arbeiderne kjemper for må alltid stilles klart og utvetydig slik at arbeiderne aldri er i tvil om hva de streiker for. Dette har betydning også når kampgrunnlaget skal forklares for andre arbeidere som vil solidariser seg med dem som aksjonerer. Under langvarige kamper vil arbeidsgivernes forsøk på å bryte ned kampen ofte medføre at streikegrunnlaget vil utvides til å gjelde politiske krav fra de som er i kamp (Sporveisbetjeningas demonstrasjon mot Arbeidsretten under streike i 1970). Kampgrunnlaget kan også ha betydning

for andre grupper som naturlig sammenlikner seg med dem som er i kamp (Verdal-streiken 1974 som også ble en kamp for å heve lønnsnivået i hele distriktet). Aksjonsgrunnlaget kan imidlertid også brukes av splittelsesmakere i arbeiderbevegelsen til å kjøre andre sammenliknbare grupper opp mot de som aksjonerer. (J.fr. Kommuneforbundets forsøk under tariffoppgjøret 1974 til å undergrave sykepleiernes kamp for rettferdige krav ved trusel om å ta ut sine medlemmer i konflikt for sykepleiernes krav var gjennomført). Alle slike forsøk på å splitte dem som aksjonerer står fast og enhetlig på aksjonsgrunnlaget.

VALG AV AKSJONSKOMITE

Når en mener åpen konflikt er uunngåelig er det viktig god tid i forveien å velge en streikekomite til å lede de kommende arbeidskamper. Denne bør velges av de mest aktive blant arbeiderne. Komiteen må velges på allmannamøte der alle arbeiderne som berøres av arbeidskampen deltar. Streikekomiteen må settes sammen slik at alle avdelinger og grupper blir representert. Allmannamøtet må ha fullmakt til å tilbakekalle valgte medlemmer av streikekomiteen hvis avvik har funnet sted. Komiteen må ha full informasjonsplikt overfor allmannamøtene om kampens gang og planer for taktikken framover. Bare allmannamøtet kan avblåse kampen.

KOMITEENS OPPBYGGING

Komiteen bør bestå prosentvis av svært mange. Ingen andre enn dem streikekomiteen peker ut skal kunne uttale seg offentlig. Heller ingen andre enn dem komiteen bestemmer skal gjøre det, skal føre forhandlinger med motparten. Ingen fra sentrale fagforbund kan velges inn i komiteen. I den grad forbundstillsmenn deltar på komitemøter skal dette bare

skje når komiteen har vedtatt dette. Bare et fåtall av streikekomiteens medlemmer skal gjøres kjent utad. De andre må hemmeligholdes for offentligheten.

SOLIDARITET UTENFRA

Enhver åpen kamp trenger støtte fra andre arbeidere og fra grupper i samfunnet ellers. Denne kan skje ved økonomisk bistand og ved støtteuttalelse, – ved sympatiaksjoner, offentlige møter, ved assistanse for å hindre streikebryteri. De streikendes familier må aktiviseres i kampen ved deltakelse på allmannamøtene, i solidaritetsarbeidet osv.

AKTIVISERING AV DE STREIKENDE

For at de som er i kamp ikke skal gå i passivitet og likegladhet er det en viktig oppgave for streikekomiteen å aktivisere alle som deltar i konflikt. Dette kan skje i solidaritetsarbeidet for å gjøre kampen kjent. Det kan også skje ved at deres arbeidskraft settes inn i oppussing- og vedlikeholdsarbeid som er til arbeidernes beste (Sauda- arbeiderne foretok vedlikeholdsarbeid på stedets Folkets Hus under streiken i 1970). Grupper av arbeidere må få spesialoppdrag som ledes av streikekomiteen, og hvor rapport om virksomheten må gis jevnlig- også om alle i gruppa er aktivisert.

DEN LOKALE KAMPENS BETYDNING OG BEGRENSNING

Kampen på lokalplanet vil alltid være av betydning for dem som deltar i den, og som rettesnor for andre arbeidere. En streikekamp vil som regel måtte utkjempes, ikke bare mot motparten men mot avtaleverket, lovverket og dermed mot myndighetene.

Det er derfor nødvendig – med utgangspunkt i de krava som er stilt og uten noen

sinne å tape dem av sikte — ved hvert trinn i kampen å heve denne til et høyere trinn. Å utvikle arbeidskampens politiske innhold, betyr ikke at en skal prate om allmenn parti-politikk. Arbeidskampen vil lære de som streiker at lov- og avtaleverket og dermed myndighetene står på arbeidsgivernes side og disse institusjonene er satt inn for å beskytte dem. Enhver streikekamp vil derfor stille problemet klasse mot klasse. I dette ligger at streiken er en skole i krig, men ikke krigen selv. (Lenin.) En arbeidskamp vil alltid ha sin begrensning. Den vil kunne avsløre en hel del av samfunnsinstitusjonene som ene og alene er til stede for å beskytte arbeidsgiverne og deres privilegier.

En arbeidskamp kan ikke alene fjerne grunnlaget for kapitalismen med undertrykking og utbytting av folket.

STUDIEARBEIDET

Studiearbeidet i Fagbevegelsen drives stort sett etter de opplegg som LO-toppen og forbundene gir ut. Stort sett er disse studieoppleggene svært nyttige, også for folk som står på ei konsekvent klassekamplinje, fordi de gir en nyttig og nødvendig beskrivelse av de lover, regler, avtaler, plikter, rettigheter institusjoner osv. som faktisk finns i norsk arbeidsliv. Også fra et annet synspunkt er disse studieoppleggene nyttige for folk som

står på klassekamplinja: De gir anledning til å reise tvil, kritikk og diskusjon om alle de reaksjonære regler, lover osv.

Men disse studieoppleggene inneholder sjølsagt ikke bare en rein beskrivelse av faktiske forhold. De er også propaganda for klassesamarbeid og LO-ledelsens fortrefflighet. Og (sjølsagt), de inneholder ikke et ord om kampformer, ikke et ord om klassekampens strategi og taktikk.

Sjøl om de nåværende studieoppleggene er nyttige, er de derfor høyst utilfredsstillende. Det vil derfor ble en viktig oppgave for progressive klubber og foreninger og utvikle studieopplegg som skal virke som skoler i klassekamp. (og slike opplegg er i ferd med å bli utarbeidet)

Den lokale kampen vil alltid være viktigst for å avsløre sosialdemokratiets og klassesamarbeidernes feilaktige linje for arbeiderklassens kamp for sosialismen. De vil gjennom den lokale kampen bli grundig avslørt, at de tenker mer på bedriftens ve og vel enn på arbeidernes, at deres vei med samarbeid og klassefred aldri kan være arbeiderbevegelsens vei i den daglige kampen.

I den lokale kampen ligger også grunnlaget til å forandre hele fagbevegelsens og sosialdemokratiets monopolstilling med hele samarbeidsideologien, til en effektiv og slagkraftig fagbevegelse som igjen kan bli et nyttig våpen i arbeidernes hender.

5. FAGBEVEGELSENS ORGANISERING

Arbeiderklassen trenger Fagbevegelsen som et våpen. Et våpen for å slå tilbake reaksjonære framstøt fra stat og mono-

polkapital, et våpen for best mulig lønns- og arbeidsforhold, et våpen i kampen for sosialismen.

Sjøl sagt er det innholdet i fagbevegelsens politikk på alle plan som avgjør hvorvidt den er et slikt våpen eller ikke. Men organisasjonsformen er også svært viktig. Dette ser vi i det faktum at talsmenn for klassekamp- og klasse-samarbeids-linja har stikk motsatt oppfatninger om hvordan fagbevegelsens organisasjonsform skal være. Og dette går igjen på alle nivåer innen fagbevegelsen.

KAMPORGANISASJON ELLER SAMARBEIDS- OG SERVICE-ORGANISASJON

Klassesamarbeiderne arbeider etter følgende linjer: De forsøker å knytte stadig større deler av LO direkte til statsapparatet ved å gjøre den til en statsinstitusjon. De forsøker å integrere LO sentralt og lokalt til monopolkapitalen gjennom diverse samarbeids tiltak – fellesutvalg med NAF, samarbeidsråd, bedriftsutvalg, sjølstyrte grupper, bedriftsforsamlinger osv. LO skal på denne måten få »medinnflytelse». Internt i LO planlegger de en gigantisk sentralisering til bare ett eller ytterst få forbund, til oppretting av storavdelinger osv., en sentralisering som skal resultere i opprettelsen av mange nye funksjonærstillinger slik at medlemmene »skal få bedre service». Målet er en passiv og umælende medlemsmasse, der en hær av »ekspertes» mater medlemmene med »service».

Opp mot dette står kamplinja. Den vil ha en effektiv organisasjon, dvs. som effektivt er istand til å føre den kampen som er nødvendig i klassens interesse. En slik effektiv kamporganisasjon må nødvendigvis være en demokratisk organisasjon, for det er bare gjennom demokratisk diskusjon og kontroll at klassen virkelig kan mobiliseres til kamp.

En del tillitsmenn og funksjonærer kan aldri føre kamp på vegne av medlemmene. Kampen er massenes egen sak og må føres av dem. Sjøl sagt trenger massene ledere, men disse skal lede massenes kamp, ikke »erstatte» den.

Sjøl om det er innholdet i mye av den politikken som føres på de forskjellige nivåer innen LO i dag som står i veien for ei kamp-linje, så gjør også organisasjonsformen det. Og enda verre vil det bli hvis byråkrat-kapitalistene og klasse-samarbeiderne får sine forslag til organisatoriske reformer igjennom.

LOs OG FORBUNDENES

ORGANISERING

I begynnelsen av dette hundreåret oppsto det en stor diskusjon innen fagbevegelsen om LO's organisasjonsform. På den tida besto LO av et utall småforbund dannet etter fagforeningsprinsippet. Hvert fag hadde sitt forbund (børstebindere, rørleggere, snekkere osv.). Det var særlig Fagopposisjonen av 1911 som reiste kampen for overgangen til industriforbund dvs. at alle arbeidere som jobbet på samme bedrift skulle stå i samme forbund. Fagopposisjonen hevdet at fagforbundsprinsippet hindret utviklingen av solidariteten i hele klassen, utviklet snavre og laugsmessige fordommer. Seinere og særlig i 20-åra blei flere forbund sammen-sluttet etter industriforbundsprinsippet. Men konsekvent og fullt ut har dette aldri blitt gjennomført. Derfor har LO i dag både fagforbund og industriforbund.

På LO-kongressen i 73 blei organisasjonsformen igjen diskutert. To muligheter var framme. Alt. 4 betydde en rasing av samtlige forbund til fordel for LO som ett forbund. Forbundenes

funksjoner skulle overtas av utpekte bransjekontorer. Alt. 3 betydde en overgang konsekvent til industriforbundsprinsippet. Dvs. at samtlige – uansett status på en arbeidsplass skulle stå i samme forbund. Antallet forbund blei satt til 7. Hvordan det går med disse planene er uklart. Sikkert er i hvert fall at det også på LO-kongressen var stor motstand mot alt. 4. Denne motstanden skyldes vel to ting. Motstand fra grunnplanet og redsel fra mange forbundsfolk på å bli degradert.

LO's organisasjonsform er intet teknisk spørsmål. Standpunktet som de forskjellige har inntatt korresponderer med disse folkas klasseinteresser.

Alt.4 er blitt forfektet av det byråkratkapitalistiske skiktet. Dette ville styrke deres posisjon betraktelig ved:

1. Å knuse de siste deler av demokratiske muligheter for at oppsisionelle kunne vinne fram.
2. Lettere kunne knytte LO enda sterkere til statsapparatet.
3. Ved å få kloa i betydlige pengemidler som i dag disponeres av forbundene, og dermed utbygge LO-ledelsens finansimperium.

Alt. 3 korresponderer til samarbeidspolitikerne i forbundsledelsene. Ved en sterk rasering av eksisterende forbund, med en overgang til storavdelinger, ville de sitte langt tryggere i salen. Ved den økte makt og større pengemidler som en slik reform ville føre til for dette skiktet, ville de sjøl aspirere til å innta posisjoner som byråkratkapitalister.

Sjøl om alt. 4 så desidert er verre enn alt. 3 for arbeiderklassen, så er begge et utslag av reaksjonær og fagforeningsfiendtlig politikk.

Når en skal vurdere LOs organisasjonsform ut fra arbeiderklassens interesser er det særlig to saker vi må ta hensyn til: Det ene er behovet for slagkraft, det andre er behovet for demokrati. For arbeiderklassen er ikke forsåvidt antall

forbund avgjørende. Viktigere enn antallet er at forbundet er sammensatt på en slik måte at det utgjør en naturlig enhet. Hva som er en naturlig enhet kan sjølsagt diskuteres, men la oss komme med noen eksempler.

For noen år siden blei de tre grafiske forbundene innen den grafiske sektoren sammensluttet til ett grafisk forbund. At tre forbund eksisterte side om side på samme arbeidsplass var en hemske for det faglige arbeidet. Ingen er vel i tvil om at en slik sammenslutning var både riktig og nødvendig.

Et annet eksempel: Arbeidsmannsforbundet. Dette forbundet samler bl.a. følgende yrker: Gruvearbeidere, anleggsarbeidere, vaskebetjening, vaktfolk. Er det mer enn en felles forbundsledelse som knytter de to siste gruppene sammen med de to første? Nepe.

Arbeiderklassen har behov for en opprydding av den organisasjonsjungel som historia har overlatt til dagens fagorganiserte. Men en slik opprydding hindres i dag alvorlig av de planer som classesamarbeiderne har lansert. For reint instinktivt føler mange i dag motvilje over i det hele tatt å røre ved det eksisterende organisasjonsmonster av frykt for at dette skal utnyttes til noe nytt og verre av classesamarbeiderne. Arbeiderklassen trenger LO som kamporganisasjon. Dette betyr at LO må organiseres på en slik måte at den er i stand til å ivareta en slik oppgave. Det betyr at den må være effektiv, og den må være demokratisk. Dagens LO er ingen av delene.

Den eneste effektive organisasjonsformen er industriforbundsformen. Dvs. at alle som jobber på samme arbeidsplass står i samme forbund. Riktigheten av et slikt standpunkt bekreftes av at der det er flere forbund representert på samme bedrift, så tvinger det seg ofte fram fellesklubber, fellesforeninger, tillitsmannsutvalg osv. som omfatter representanter for alle forbund.

Hvilke arbeidsplasser bør så stå sammen

i samme forbund? Vel, dette er et vanskelig spørsmål, men mange naturlige bransjer peker seg ut: slik som treforedling, bygg/anlegg, smelteverksindustri, verkstedindustri osv. Slike enheter er naturlige enheter i den forstand at de omfatter arbeidere med samme type arbeid, med samme type problemer. Svært få forbund i dagens LO er bransjeforbund av denne typen. Det som trengs i dag er en debatt om organisasjonsformen, en debatt som tar utgangspunkt i at organisasjonsformen må tjene til å gjøre LO til kamporganisasjon. Det er bare en slik debatt som kan danne grunnlaget for et LO i medlemmenes interesse – ingen psevdodebatt som LO-ledelsen la opp til foran siste kongress.

Avdelingene.

Den minste enheten med formelle forbundsrettigheter innen LO er avdelingene eller fagforeningene. Disse avdelingene kan være organisert på det mest forskjellige vis. Noen er storavdelinger, dvs. samler alle medlemmer av samme forbund innen et distrikt eller fylke i samme avdeling. Andre kan omfatte ei yrkesgruppe (byggningsarbeidere) eller et fag (rørleggere) i samme distrikt. Atter andre kan omfatte samtlige (eller nesten samtlige) arbeidere på en arbeidsplass, eller de kan omfatte en yrkesgruppe eller fag innen en bedrift.

Tilsynelatende kan det se ut som det hersker samme tilfeldige sammensetning av avdelingene som av forbundene. Men i det store og hele er dette ikke riktig. For disse foreningene er ofte vokst fram som virkelige kamporganisasjoner, og mange av dem er vokst fram og blitt til gjennom kampen sjøl – slik som den har gjort det naturlig.

Det er i denne sammenheng vi må vurdere de forslag om omorganisering av

avdelingene som er blitt reist av ledelsen innen mange forbund.

Disse forslagene har stort sett gått i retning av storavdelings- prinsippet. Og det er særlig organisasjonsformen fra Sverige som brukes som forbillede.

I Sverige er stadig flere forbund blitt organisert etter dette prinsippet. Der har en gått så langt som til å opprette bare en avdeling innen samme forbund for hele fylker. Dette betyr at det ikke bare er en Stockholmsavdeling, men en avdeling for f.eks. Norbotten. Årsmøter og medlemsmøter erstattes av representantskapsmøter. Og representantene må reise milevis for å komme på avdelingsmøtene. Systemet med ikke-valgte avdelingsfunksjonærer florerer. Styrer velges ofte etter forholdstallsvalg-prinsippet og det betyr at reine parti-lister stilles opp mot hverandre. For innenfor dette systemet å imøtekomme kravet om medlemsmøter, er det mange steder opprettet seksjoner. La oss ta »Bygg-ettan» i Stockholm som eksempel. Der er det oppretter 11 s.k. seksjoner. Disse seksjonene er ikke opprettet etter fag (Murere, malere, tømrere) heller ikke etter hvor i byen de forskjellige medlemmene jobber. I stedet er disse seksjonene indelt etter hvor i byen den enkelte bygningsarbeider bor! Organisering for kamp? eller for demokrati? Sjølsagt ikke. Men i sannhet et eldorado for byråkratkapitalister og klassesamarbeidere.

Arbeidslivet med bransjer, fag, eierforhold osv. er ofte svært komplisert. Fagforeningsmønsteret må derfor nødvendigvis også bli komplisert. Men ei konsekvent kamp-linje bør forsøkes å etterstrebe noen prinsipper og bekjempe andre.

1) Medlemsmassens sammensetning må være sånn at den enkelte gruppe får sine interesser ivaretatt og ikke »druknert» blant de andre, slik at ei hver gruppe får anledning til å kjempe fram sine særegne krav.

2) Organiseringa bør virke samlende og ikke splittende

3) Den geografiske avstand mellom bedrifter tilsluttet samme avdeling må ikke være større enn at medlemmene med letthet kan komme til og fra et medlemsmøte på kvelden.

4) Medlemsmøtet må være formelt og reelt avdelingas høyeste myndighet. Representantskap, og alle indirekte valg må avvises.

Samorganisasjonene.

Arbeiderklassen i en by – i ett distrikt – har ofte mer grunnleggende felles oppgaver i den daglige kampen enn arbeidere innen samme forbund.

Behovet for et samlende uttrykk for arbeiderklassen innen ett distrikt meldte seg derfor tidlig i fagbevegelsens historie. Slike oppgaver kunne være boligproblemer, kampen mot det reaksjonære lokale politiet, mot streikebryteri, kort sagt alle de problemer og oppgaver som dukker opp på det lokale plan felles for hele den lokale klassen, alt dette gjorde det nødvendig å opprette lokale faglige samorganisasjoner med representanter fra alle de lokale fagforeninger. Det var særlig fagopposisjonen av 1911 som kjempet for dannelsen av samorger – ikke minst under inntrykk av arbeiderrådsbevegelsen i Russland.

Til å begynne med var samorgene svært så aktive og spilte en stor rolle på en rekke områder, ja flere samorger opprettet f.eks. lokale tariffavtaler. I samband med det generelle forfall innen LO utvikla mange samorger seg til å bli reine prateklubber og resolusjonskverner til støtte for sosialdemokratiet, dreiv »faglig kvinnepolitikk» på kaffe og kake stadiet, samt arrangerte 1.mai-festligheter.

– Imidlertid. Mange samorger har den siste tida fått nytt liv. Et liv som på mange måter tar utgangspunkt fra stiftelsestida. Mange engasjerte seg i kampen mot EEC. Men viktigere er det at den lokale kampen, kampen for den lokale arbeiderklassens interesser er blitt satt på dagsorden. På flere steder har den lokale arbeiderklassen gjennom sine samorger truet med streik for å hindre nedleggelse av sjukehus.

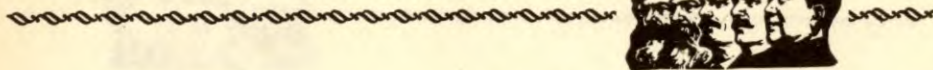
Denne tendensen åpner store perspektiver i kampen mot statens og monopolkapitalens avfolkningspolitikk. Og den åpner store perspektiver for samorgs betydning framover. Alle byer eller distrikter har sine innretninger som er av stor betydning for det øvrige samfunnet: Bedrifter, elektrisitetsverk, kraftlinjer og transformatorer, veier, jernbaner og havneanlegg. Hvis den lokale arbeiderklasse vil, så har den her store maktmidler til disposisjon. Og utvikle de lokale samorger til kamporganisasjoner er derfor av stor betydning for å realisere slagordet: Gjenreis fagbevegelsen som kamporganisasjon.

Det er også en annen grunn til at kampen om samorgene vil bli viktig framover. Og det er at grepet om dem fra LO-ledelsens side først og fremst er av ideologisk og ikke så mye av organisatorisk karakter. Det har allerede vist seg at de progressive klassekampkreftene innen fagbevegelsen har hatt lettere for å vinne fram innen samorgene enn f.eks. innen mange forbund.

Dennne kampen fra kamp-kreftenes side kan bli vanskeliggjort ved reaksjonære representasjonsregler til samorgene. En viktig oppgave blir å bekjempe slike framstøt.

VALGREGLER

Valgregler, om de er aldri så gode, kan aldri garantere demokratiske valg. Men

udemokratiske valgeregler kan absolutt være til hinder for utviklingen av demokratiske forhold. Nye valgeregler i fagbevegelsen kan altså ikke på noen måte »innføre demokratiet», men de er absolutt en forutsetning for det.

Kongressvalg

De nåværende »valg» til LO-kongressen er ikke valg i det hele tatt, men utpelling fra forbundsledelsen. Den eneste demokratiske valgform er distriktvis forbundsvalg slik som i Jern & Metall. Dette er den eneste valgform som i praksis gjør det mulig å få kandidater som står på ei annen linje enn forbundsledelsen. Men for at de mindre forbund (som nå kanskje sender bare en og to representanter) skal få høve til å velge distriktvis de også, må antallet delegater utvides til 1000. Distriktene må gis delegater i forhold til medlemstall og velges på foreningsmøte.

Valg til forbundslandsmøte.

Stort sett er det lite å utsette på de regler som i dag gjelder for valg av delegater til forbundenes landsmøter. Den vanlige regel er at delegatene velges på foreningsmøtene etter en innstilling fra valgkomiteen. (at de innstiltes syn på de saker som skal opp på landsmøtet, svært ofte ikke gjøres kjent for medlemmene, er en annen sak).

Blandt klassesamarbeidere på forbundsstyrenivå har det framkommet forslag om å la andre organer enn avdelingene velge delegater til landsmøtene. Dette er også gjennomført i ett forbund, kommune-forbundet, der det stedlige representantskap velger delegatene. En slik indirekte valg måte styrker »ekspert-veldet» og svekker demokratiet.

Valg til avdelingsstyre og klubbstyre.

Det vanlige er at styremedlemmene velges for to år av gangen slik at halve

styret står på valg hvert år. Slike regler gavner i mange tilfelle ei forenings mest konservative og byråkratiske elementer. Sjølsagt er det sånn at udugelige, slappe og udemokratiske elementer også komme inn i styret. Eller tillitsmenn kan på annen måte få medlemmene mot seg. Det må derfor være anledning til å skifte ut tillitsmenn når det er et ønske fra medlemmene. Altså: Hele styret på valg hvert år – og hvem som helst må kunne tilbakekalles på medlemsmøte.

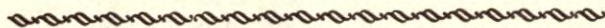
En annen usikk som praktiseres mange steder er at valgkomiteens innstilling foreligger først på årsmøtet. På denne måten hindres en grundig debatt om hvem som skal bli tillitsmenn og hvem som ikke skal bli det.

FAGBEVEGELSENS TILLITSMENN

Sjøl om mange tillitsmenn gjør en svært god jobb i medlemmenes interesser er det et faktum at beinjegere og karrierister har besatt mange tillitsverv. Dette gjelder også mange av de funksjonærstillinger som er opprettet. Denne utviklingen henger sammen med hele byråkratiseringa av LO. Ofte er det sånn at det arbeidet som før blei utført utmerket av en eller noen få, er blitt levebrød for de mange.

Denne utviklinga er svært farlig. Ikke bare fordi byråkratene hindrer medlemmene i å kjempe for sine interesser. Den er også meget dyr. Lønningsbudsjettene begynner mange steder å bli formidable. Bare i kontingent til forbundet betales det i dag pr. medlem opp til 600 kroner året, for alt i alt til forbund, avdeling, klubb og evt. målerkontor finns det eksempler på at medlemmer betaler flere tusen kroner i året!

Det som før var en ynkelig unnskyldning fra en del uorganiserte om hvorfor de ikke var organisert, begynner i en del

tilfeller å bli en virkelig grunn. Fortsetter byråkratiseringa og dermed økinga i kontingenten i samme forhold som nå, vil den automatisk skape flere og flere uorganiserte

Det er på en rekke felter en fordel med fastlønnte tillitsmenn og mange avdelinger og klubber lider under savnet av en slik tillitsmann. Men det må ikke være til hinder for en drastisk rasjonalisering av tillitsmanns- og funksjonærapparatet. Det blir en viktig oppgave i framtida og kjempe for:

- Reduksjon av funksjonærstaben. Funksjonene til LO's distriktssekretærer må overtas av samorganisasjonene, og funksjonene til forbundenes distriktssekretærer overtas av avdelingene.

- Folk med følgende typer jobber må ikke velges til tillitsverv på noen nivå innen fagbevegelsen: høye stillinger i staten og kommunene, medlemmer av permanente statlige styrever, råd, utvalg og komiteer, regjeringsmedlemmer, statssekretærer, stortingsmenn eller kommunestyrerepresentanter, medlemmer i statlige, kommunale eller private bedrifters styrever, eiere av aksjer, formenn eller folk som på annen måte står i en mellomstilling der de på noen som helst måte er bærere av andre interesser enn arbeiderklassens.

- Ingen tillitsmann må ha høyere lønn enn de han representerer. Godtgjørelse til bil, reise, diett, møter osv. må være kompensasjon for merutgifter i forbindelse med tillitsmannsarbeidet, og ikke kamouflert lønn. Sosiale goder, forsikringsordninger må ikke være bedre enn medlemmenes.

- »Tillitsverv» der »tillitsmenn» betales av bedriften uten andre garantier enn f.eks. 14 dagers oppsigelse, må nedlegges.

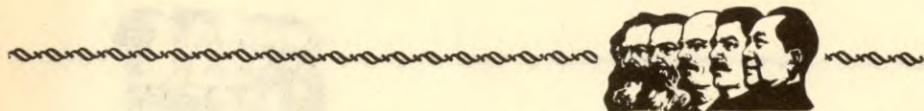
FORHOLDET TIL UORGANISERTE

OG FORBUND UTENFOR LO

En høy organisasjonsprosent er en forutsetning for en sterk fagbevegelse. Også den byråkratkapitalistiske LO-toppen og classesamarbeiderne ønsker en høyest mulig organisasjonsprosent. Men disse folka er sjølsagt ikke ute etter flere medlemmer for at klassen skal stå sterkest mulig rustet mot klassefienden. Disse folka er ute etter de pengene som en større organisasjonsprosent vil bety.

Forholdet til uorganiserte der det eksisterer klubb/forening. Det finns mange klubber/foreninger som har 100 % eller tilnærmet 100 % organisering. En slik organisasjonsprosent har ikke kommet gratis. Det ligger et seigt og tålmodig arbeid i medlemmenes interesse bak et slikt resultat. De uorganiserte har sett i praksis nødvendigheten av å stå sammen. De er blitt utsatt for en lang og tålmodig overtalelse på arbeidsplassen og hjemme. I slike klubber og foreninger utvikler medlemmene sterke bånd til foreningen/klubben. De ser på den som sin egen organisasjon. På tross av fagforeningsfiendtlige bestemmelser i hovedavtalen og arbeidstvistloven er det fast praksis i mange slike klubber/foreninger å nekte å jobbe sammen med uorganiserte – noe som i praksis har gjort det umulig å stå uorganisert.

For de klubber/foreninger som ikke har en slik høy organisasjonsprosent finns det ingen annen vei å gå, enn å vise i praksis at det lønner seg å stå organisert, drive et tålmodig og møysommelig opplysningsarbeid osv. En del fagforeningsfolk tror at folk uten videre skal skjønne nødvendigheten av å stå organisert, og at det er ond vilje som hindrer de uorganiserte fra å organisere seg. Dette er i de fleste tilfeller en misforståelse, og uttrykk for byråkratisk stil. Undersøker en forholdene, vil en svært ofte finne ut at vedkommende uorganisert aldri på en

skikkelig måte er blitt forklart nødvendigheten av å organisere seg.

Sjøl sagt finns det folk som enten av prinsipielle borgerlige grunner, eller reint egoistiske («for dyrt»), ikke organiserer seg. Men disse utgjør i de fleste tilfellene et forsvinnende mindretall av de uorganiserte.

Tvangsorganisering og tariffavgift. Byråkratkapitalistene og klasse-samarbeiderne verken kan eller vil gå fram overfor de uorganiserte som nevnt over. De kan ikke legge opp til en politikk i arbeiderklassens, og dermed også de uorganisertes interesse, fordi det ikke er i deres interesse. De vil ikke drive et direkte og personlig overtalelsesarbeid fordi det er helt mot deres stil å være ute blant vanlige folk å prate med dem. De liker seg best bak en beskyttende kontor-pult.

Men de trenger de pengene som de uorganiserte potensielt representerer. De har derfor lansert tanken om tvangsorganisering på de arbeidsplassene der minst 50 % fra før er organisert, enten i form av et lovvedtak eller i form av avtale direkte med NAF. Systemet med lovfesta organisasjonsplikt er kjent fra de land som har hatt eller har fascistisk styre. Et slikt system innebærer uungåelig statlig fagforeninger dvs. ikke fagforeninger i det helt tatt, men statsinstitusjoner og statlig dirigering av arbeiderklassen. Et slikt system innebærer også at blir en ekskludert fra LO, så blir en ekskludert fra retten til arbeid. Et slikt system betyr rein facisme i arbeidslivet.

Også mange borgerlige innstilte folk synes dette forslaget var for drøyt, og det strandet på den sterke motstanden. I stedet har LO-ledelsen lansert et nytt forslag: tariffavgift for uorganiserte. Dette vil i praksis si at på alle arbeidsplasser der over 50 % er organisert, skal de uorganiserte betale en viss avgift til det forbundet de skulle vært medlemmer av hvis de var organisert.

LO-ledelsen forsøkte å gjennomføre det systemet avtaleveien. Det gikk ikke. I stedet vil den nå forsøke seg med et lovforslag i Stortinget Lovforslaget foreligger enda ikke (juni 74), men mest sannsynlig er at 80 % av forbunds-kontingenten skal lovfestes, betalt til forbundene (som igjen sender en viss del videre til LO sentralt). Klubbene og andre avdelinger får ingenting. Sjøl om forslaget om tvangsorganisering er kvalitativt verre enn tariffavgift, er også det siste direkte fagforeningsfiendtlig.

For det første: Systemet innebærer at fagbevegelsen slår seg til ro med at det finns uorganiserte.

For det andre: Det faktum at det finns uorganiserte har hittil betydd en bremse på LO-ledelsens og mange forbunds reaksjonære politikk fordi det betydde flere uorganiserte.

For det tredje: Det vil føre til at flere blir stående uorganisert fordi det er sanksjonert av LO og forbundene. Dessuten blir det jo billigere, og dette vil være et ytterligere argument for svake sjeler.

Men LO-ledelsen og forbundene vil få flere penger til tiltak av type Landsbanken, Samvirke, funksjonærstillinger, privilegier for seg sjøl osv.

Foreninger og forbund som er opprettet og direkte ledet av bedriftsledelsen.

Av slike organisasjoner finns det noen få. Mest kjent er systemet på Tandbergs radiofabrikker. Foreningene her er ikke foreninger i vanlig forstand. Disse foreningene fyller et tredobbelt behov: De gir illusjoner om foreningsfrihet, de er klassesamarbeidsinstitusjoner og de virker som bedriftsledelsens forlengete arm blant arbeiderne. (på mange måter har vel Tandberg klart det LO-ledelsen ikke har klart foreløpig)

Hvordan den konkrete taktikken overfor slike foreninger skal være, er det kanskje for tidlig å si noe om. Men strategisk sett må målet være å knuse dem

til fordel for virkelige fagforeninger, der arbeiderklassen har fullstendig herredømme.

Forholdet til ikke-konkurrerende forbund utafor LO.

For en del fag og yrker har LO aldri hatt noen organisasjon. Dette gjelder særlig en del yrker innen stat og kommune (sykepleiere, lærere osv.) Årsaken til at disse forbundene har blitt stående utenfor LO, er at initiativtakerne av borgerlige og snobbete grunner følte seg høyt hevet over vanlige arbeidere, hadde en borgerlig innstilling osv. Men mye har skjedd siden den gang. Disse yrkene har gjennomgått en utpreget proletarisering. Mange av disse forbundenes medlemmer tjener dårligere enn mange LO-organiserte. Flere av disse

forbundene har vært ute i harde streikekamper, og står i nøyaktig samme antagonistiske motsetningsforhold til »sine» arbeidskjøpere som andre arbeidere. Ja, ved flere anledninger har det vært sånn at disse forbundene har valgt en mer pågående og militant holdning i mange spørsmål enn mange LO-forbund. Dette har gitt opphavet til mye hets fra LO-ledelsens side vis a vis slike forbund. De frykter eksemplets makt.

Det er prinsipielt riktig fra et klassekampsynspunkt at de som kan stå sammen bør stå sammen. Men på grunn av LO-ledelsens hets og en ytterst velbegrunnet skepsis mot å komme under dens ledelse, hindres i dag en slik sammenslutning av disse forbundene med LO.

6. GJENREIS FAGBEVEGELSEN SOM KAMPORGANISASJON

FOR EN FRI OG UAVHENGIG FAGBEVEGELSE

I kampen mot kapitalismen trenger arbeiderklassen en klasseorganisasjon for alle arbeidere uansett hvilket parti de er medlem av eller sympatiserer med. Vi er prinsipielt mot at fagbevegelsen skal knyttes til politiske partier gjennom kollektivt medlemskap. Dette er bare egnet til å splitte arbeiderklassen istedfor

å forene den om de felles klasseinteressene. Arbeiderklassen er i dag splittet på mange partier. Det er en sentral oppgave for alle progressive å utvikle kampenheten innafor arbeiderklassen og fagbevegelsen på tross av de partipolitiske skillelinjene som eksisterer. Partisjåvinisme i enhver form må bekjempes.

LO har i lang tid vært nært knyttet til og underlagt DNA. Dette partiet har degenerert til å bli en konsekvent forsvaret av kapitalismen, og på grunn av LOs tilknytning til DNA har LOs kamp-

kraft blitt kraftig svekket. Det nære forholdet skyldes del den tilliten som DNA har hatt blant arbeidsfolk. DNA har hatt mye faglige kadere som har blitt brukt til å sett DNAs politikk ut i livet. De organisatoriske forbindelsene har også vært nære, bl.a. gjennom Samarbeidskomiteen LO – DNA, og det kollektive medlemskap. Gjennom lang tid har LO blitt et redskap for DNA i deres kamp om regjeringsmakten for å administrere og opprettholde kapitalismen. De ledende skiktene i LO og DNA har skrudd kampen av og på ettersom det passet inn i deres og kapitaleiernes interesser.

En forutsetning for å gjøre LO til en kamporganisasjon er at LO løsrives fra DNA på alle plan. Vi støtter alle aksjoner for å si opp det kollektive medlemskapet i DNA. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig: LOs samarbeid med DNA gjennom komiteer på alle plan må brytes, og hele politikken og praksisen må endres slik at LO blir en fri og uavhengig fagbevegelse og opphører med å være et underbruk av DNA.

Vi er også mot at fagbevegelsen skal underlegges andre partier. All partisjåvinisme er til skade for arbeiderklassen og må bekjempes uansett om den kommer fra folk som står fram som radikale sosialister. Kampen mot partisjåvinismen er en sentral kampoppgave for alle progressive på alle plan i LO. På grunnplanet må enheten styrkes og ved valg av tillitsmenn må en vurdere folk etter deres evne til å kjempe for arbeidernes interesser og ikke etter hvilket parti de tilhører. Forslag på medlemsmøter må bedømmes etter innholdet – om de er til fordel for arbeiderklassen – og ikke etter hvem som fremmer forslaget.

Men arbeiderklassen trenger også et politisk parti som kan være en fortropp i kampen for alle undertrykte sak og i kampen for sosialismen. Dette må være et parti av de mest konsekvente klassekjemperne, med en korrekt linje både i

den daglige kampen og i kampen for sosialismen. Syndikalismen avviser at arbeiderklassen trenger et politisk parti, den hevder at fagbevegelsen er tilstrekkelig. Det er forståelig at mange arbeidsfolk er misfornøyd med de gamle »arbeiderpartiene». De har alle degenerert og er blitt ubrukelige redskaper for arbeidsfolks kamp. Men en linje som underkjenner behovet for et politisk parti vil nødvendigvis forfalle til kapitulasjon og classesamarbeid ettersom den understår at arbeidsfolk og fagbevegelsen trenger en fortropp som kan vise vegen fram og gå foran i kampen.

LO OG SOSIALISMEN

Fagbevegelsens mål må være å avskaffe det kapitalistiske systemet. Fagbevegelsens oppgave kan ikke bare være å kjempe for at utbyttinga av arbeiderklassen skal bli minst mulig, oppgaven må være å avskaffe utbyttinga og innføre sosialismen i Norge. Å undersøke at sosialismen er fagbevegelsens strategiske målsetting er å kapitulere for kapitalismen og dette fører uvergerlig til kapitulasjon og degenerering også i den daglige kampen. Konsekvent kamp for dagskrava til arbeiderklassen og kamp for sosialismen henger nøye sammen. I kampen for sosialismen vil fagbevegelsen være en viktig drivkraft. Den vil være en sentral del av en revolusjonær enhetsfront, og dens oppgave vil være å forene hele arbeiderklassen om revolusjonens oppgaver.

Under sosialismen vil fagbevegelsen spille en vesentlig rolle i oppbygginga av det sosialistiske samfunnssystemet. Oppgavene dens vil bl.a. være å sikre og styrke arbeiderklassens makt og sikre arbeiderklassens rettigheter. Hva slags form fag-

bevegelsen vil få under sosialismen vil avgjøres under kampen. Men vi er imot alle ideer om å gjøre fagbevegelsen til et statsorgan – det skal være et uavhengig organ for arbeiderne.

Både i praksis og i ord har toppskikter i LO gitt opp sosialismen som mål for LOs arbeid. De har fjernet sosialismen fra LOs og flere forbunds formålsparagrafer. Det ledende skiktet er blitt byråkratkapitalister som har innrettet hele sin praksis på å bevare kapitalismen. Dette kommer klart til uttrykk både i deres taktikk og strategi.

Alternativet deres er »bedrifts-demokratiet». I en del bedrifter har »arbeiderrepresentanter» blitt satt inn i styrene. Resultatet har vært at »arbeiderrepresentantene» har blitt gisler for kapitalistene uten at arbeiderne har fått mer makt – tvertimot er kampmulighetene blitt svekket. Det nye systemet med bedriftsforsamlinger kommer delvis som et resultat av press på grunnplanet i fagbevegelsen for å få mer å si på arbeidsplassene, og begrense makta til kapitaleierne. Arbeiderne har brukt disse forsamlingene til å skaffe seg mer informasjon om bedriften, og kjempe mot reaksjonære tiltak fra bedriftsledelsen. Vi støtter derfor kravet om innføring av bedriftsforsamlinger på de bedriftene hvor de ikke er innført. Men vi advarer på det sterkeste mot illusjoner om at bedriftsforsamlingene betyr noen reell svekkelse av kapitalens makt. Hovedhensikten bak innføringen av bedriftsforsamlingene er å bevare kapitalismen ved å få arbeiderne til å slå seg til ro med systemet og samarbeide med kapitaleierne. Det framstilles som om dette skulle være en veg fram til sosialismen og »arbeidermakt». SV har som målsetting å få et flertall av arbeidere i bedriftsforsamlingene eller et flertall av arbeidere og representanter for stat og lokale myndigheter.

Bedriftsforsamlingene kan imidlertid umulig være noen veg til sosialismen. De

representerer i hovedsak en styrking av klassesamarbeidspolitikken forsøk på å få flere lokale gisler fra arbeiderklassen, og forslaget om statlige representanter i bedriftsforsamlingene vil styrke korporativiseringen av fagbevegelsen. De lokale klubbene og foreningene vil bli knyttet til bedriften og staten, og målet for kapitalen og LO-toppen er å svekke kamplinja. De som innbiller seg at dette er noen brukbar veg til sosialismen må være svært naive. De har ikke forstått at staten er et redskap for monopolkapitalen, og at større statlig kontroll i bedriftene kan føre til en styrking av monopolenes makt. De innbiller seg også at sosialismen kan innføres ved forhandling eller lovvedtak om flertall i bedriftsforsamlingene.

Det er ei farlig linje å innbille folk at kapitalistene vil gi fra seg eiendomsretten til produksjonsmidlene frivillig. Kapitalismen må knuses gjennom en sosialistisk revolusjon hvor det sentrale spørsmålet er arbeiderklassens overtaking av statsmakta, og erstatning av den kapitalistiske staten med proletariatets diktatur over kapitalen. »Bedriftsdemokrati» er ingen erstatning for dette og er bare egnet til å kaste arbeidsfolk blå i øynene.

Vår taktikk overfor bedriftsforsamlingene tilsvarer vår taktikk i parlamentariske forsamlinger: Vi er prinsipielt for at de skal avskaffes, men så lenge bedriftsforsamlingene ikke er skikkelig avslørt for arbeiderklassen, vil vi delta i dem for å avsløre dem og bekjempe at de skal bli brukt mot arbeiderklassens interesser. Vi vil kjempe mot at arbeiderrepresentantene skal ha noen form for taushetsplikt, mot at det skal oppstå et nytt skikt av gisler for kapitaleierne, og mot at de skal bli noen erstatning for klubben eller foreninga.

De reaksjonære kreftene i LO-ledelsen har fjernet sosialismen fra LOs formålsparagraf. Vi støtter kravet fra mange foreninger og forbund om å gjeninnføre sosialismen som LOs målsetting. Det har

vært hevdet at dette vil føre til splittelse i LO. Vi mener at dette er å kapitulere for den reaksjonære demagogien til LO-ledelsen, som ikke ønsker sosialismen i Norge. Vi er imidlertid ikke for å tre sosialismen ned over hodet på LOs medlemmer. Det er liten hensikt i et vedtak om sosialisme som store grupper i LO går mot og som ikke er noe annet enn et papirvedtak. Det må være anledning til å reservere seg for forbund som ikke har tatt stilling til spørsmålet ennå. Men det sentrale må nå være å få igang en diskusjon om fagbevegelsens strategi overalt i LO, og å få diskusjonene om den daglige politikken til å bli sett i lys av de sosialistiske perspektivene. En kamp for sosialismen i LOs formålsparagraf må føres overalt på grunnplanet, og må brukes til å skolere medlemmene om perspektivene i den daglige kampen og om LO-ledelsens klasseforræderi.

HVILKEN VEI SKAL OPPOSISJONEN I LO GÅ?

Vi har lagt fram en del momenter til diskusjonen for opposisjonen i fagbevegelsen. Når opposisjonen vokser er det viktig at den har klare ideer om hva den vil. Derfor mener vi det er viktig at fagorganiserte diskuterer dette forslaget. Vi mener det er noen grunnleggende synspunkter som opposisjonen må enes om for ikke å forfalle til opportuniste og kapitulasjon:

— Fagbevegelsen må stå for ei kamplinje og avgrense seg skarpt mot klasse-samarbeidslinja. Alskens »tredje veg» og »mellomstandpunkter» må avvises som

kapitulasjon for LO-toppen. Opposisjonen må foreta en klar avgrensning fra LO-toppen.

— Alle udemokratiske tiltak og all udemokratisk stil må bekjempes på alle plan i fagbevegelsen. Fagbevegelsen er ikke noen tumleplass for enkeltpersoner som ønsker å stikke seg fram — alt arbeid må baseres på mobilisering av medlemmene. Dette forutsetter at en aktivt går inn for å skolere medlemmene i fagbevegelsens taktikk og strategi. Det må arbeides aktivt for enhet blant alle de som vil forandre fagbevegelsen. Partisjåvinisme må avvises. DNA har foreløpig et sterkt politisk og organisatorisk grep over LO, og opposisjonen er svak i forhold, og splittet. En bred opposisjon kan ikke erstattes av noe parti verken SV eller AKP(m-l).

— Vanskelighetene i kampen må ikke undervurderes. Det er en borgerlig ide å tro på raske seirer i kampen mot den borgerlige ledelsen i LO. De har mange års erfaring i å bekjempe opposisjonelle. Denne kampen vil kreve ofre av de som deltar, derfor vil også en del vike unna og falle fra i løpet av kampen. Vi må innstille oss på langvarig kamp. Kortsiktige løsninger av typen: »Skifte ut Aspengren med en bra person» holder ikke. Erfaringer viser at så lenge organisasjonen ikke forandres radikalt vil ei slik linje bare bidra til at det blir produsert flere pamper av folk som har stått for ei riktig linje tidligere.

— Kampen for å gjenreise fagbevegelsen som kamporganisasjon krever samarbeid mellom alle de som vil dette målet. En opposisjon er helt nødvendig for å komme noen veg. Men den kan ikke sparkes opp av jorda. Vi må ta lærdom av

tidligere opposisjoner i LO. Erfaringene viser at en opposisjon ikke kan proklameres — den må vokse fram gjennom den daglige kampen for del saker. Politikken og de organisatoriske spørsmålene må avklares undervegs. Aksjonen mot momsen, streikene og støttarbeidet til streikene, og ikke minst, kampen mot EEC-medlemskapet, forente mange arbeidere i kampen for ei progressiv linje i fagbevegelsen. Dette aksjonsfellesskapet må konsolideres og utvides. Det sentrale er at opposisjonen baserer seg på den kampen som føres i fagbevegelsen, og ikke proklamerer over hodet på de fagorganiserte. Ei slik linje vil enten ende i opportuniste eller bli isolert av LO-toppen.

Opposisjonen vil bli utsatt for harde angrep fra LO-toppen. Det vil ganske sikkert bli truet med eksklusjoner av enkelte personer og foreninger. Vi er for enhetlig fagbevegelse, som et kraftig våpen mot kapitaleierne. Men det er umulig å forene folk som representerer motsatte klasseinteresser i samme organisasjon. Det vil måtte komme til et brudd med toppskiktet i LO.

For arbeiderklassen, for det overveiende flertall av folket og for sosialismen er det absolutt en nødvendighet å realisere slagord **GJENREIS FAGBEVEGELSEN SOM KAMPORGANISASJON.**

En breiest mulig diskusjon i hele klassen og blant alle progressive må også til for å oppnå dette. La oss starte diskusjonen nå.

Kamerater i AKP(m-l)s faglige utvalg.

Tom side

Tom side